

5. April 1985
Nummer 54

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 185562 tpa d

Türkiye Postası

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 10 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Pen Klüb adına gelen iki ünlü yazar Türkiye'deki gözlemlerini tüm dünyaya anlatarak Evren-Özal rejiminin demokrasi maskesini bir kez daha indirdiler

Arthur Miller ve Harold Pinter yayın yasağı konan basın toplantısında neler dediler?

Uluslararası PEN Klübün başkanı ünlü Amerikalı oyun yazarı Arthur Miller ile aynı örgütün yönetici kurulu üyesi ve ünlü İngiliz oyun yazarı Harold Pinter'in Mart ayı içinde Türkiye'ye yaptıkları 5 günlük gezi ve İstanbul'da düzenledikleri basın toplantısı geniş yankılara yol açtı. PEN Klüb adına insan haklarının durumunu incelemek üzere Türkiye'ye gelen iki yazarın İstanbul'da düzenledikleri basın toplantısına Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından derhal sansür kondu. İki yazarın etkileyelebilmek için ilk gün gazetelerinin birinci sayfalarında iki yazarın geliş haberini resimli olarak veren boyalı basın, İstanbul'daki basın toplantısından ve Arthur Miller'in Washington Post'da yayınlanan yazısından sonra her iki yazara da ağır bir dille saldırdı.

● Yazısı sayfa 4'de

Yunanistan
demokrasi
güçleri
bir kez
daha
kazandı:
Sarcetakis
Cumhurbaşkanı seçildi

Yunanistan'da 29 Mart'ta yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminin üçüncü tur oylamasında PASOK tarafından aday gösterilen ve Yunan Komünist Partisi tarafından desteklenen H. Sarcetakis kazandı. Hürriyet ve Tercüman gibi gazeteler, Yunanistan'daki cumhurbaşkanlığı seçimi ülke için bir bunalımın başlangıcı olarak görmeye çalışıyorlar. Oysa PASOK ve YKP'nin işbirliği ile gerçekleşen bu seçim, tüm Akdeniz ve Balkanlar için bir kazanım olmuştur.

● Yazısı sayfa 3'de

Bremen'de Çalışma
Senatörlüğü, FEBAG'ın
istemlerine destek
olacağını açıkladı

1985 Uluslararası Gençlik Yılı Federal Almanya'daki askerlik çağındaki gençlerin bedeli karşı yürüttükleri kampanyaya da yeni bir ivme kazandı.

FEBAG'ın etkinliklerine geçen yıla oranla daha fazla katılımın ve ilginin olduğu gözlenen kampanyanın bu aşamasında yeni olan bir yan da Federal Almanya'daki çeşitli kişi ve kuruluşların gençlerimizle dayanışma içine girmeleridir.

Gençler bir yandan varolan girişimlerini sürekli bir yapıya kavuşturmak için sportif, kültürel ve eğitim çalışmaları geliştirirken Alman kamuoyunun, kişi ve kuruluşlarının daha fazla desteğini almak için çalışmaları artıyorlar. Bazı parlamenterlerin son haftalarda düzenlenen etkinliklere katılmaları bunun somut göstergesidir.

22-23 Nisan günlerinde FEBAG'ın Bonn'da yürütmeyi planladığı 2 günlük "Uyan nübeti" ve buna bağlı bir dizi etkinlik bedel kampanyasına kısa zamanda daha fazla güç katacak ve bedel miktarına karşı yürütülen kampanyanın geniş yinçları tarafından duyulması da ileri bir adım olacaktır.

● Yazısı Sayfa 6'da

Şimdi de
Danimarka
işçi sınıfı
35 saatlik
hafta için
alanlara
çıktı

Otzenhausen'de düzenlenen seminerde Federal Hükümet'in yeni yönelimleriyle ilgili ilginç ipuçları ortaya çıktı

Yabancı işçilerin sorunlarını çözümleyici kolaylıklar kesin dönüş şartına mı bağlanıyor?

Geçtiğimiz günlerde Federal Çalışma Bakanlığı ile...

Danimarka, tarihinin hemen hemen en büyük grev ve işçi eylemlerine tanık oluyor. 300 bin işçi, 24 Mart gününden bu yana 35 saatlik iş hıfzı ve deret arışı için grevde. Yüzbinlik protesto gösterileri, ülkede yaşamı felce uğratan grevlerle eşlik ederken, hükümet 31 Mart'ta 1 Nisan'a bağlayan gece yarısından itibaren grevlerin yasadışı sayılacağına ilan etti.

● Yazısı sayfa 5'de

● Geçmişte güncel Federasyonu'nun birliği yasadışı yollarla ABD'ye karşı Akademi Otzenhausen kentinde bir seminer düzenlediler. Konu "Geride dönüş yapanlara yardım" biçiminde düzenlenmişti. Toplantıya FİDEF de çağırılmıştı. Toplantıda konuşan Federal Çalışma Bakanlığı sözcükleri, hükümetin yeni yönelimleri konusunda ilginç ipuçları verdiler. Kohl hükümeti, yabancı emekçilerin çözüm bekleyen hemen tüm sorunlarına yönelik kolaylaştırma önlemlerini "geride dönüş yarı" na bağlamak istiyor. Oysa Türkiye'ye kesin dönenlerin çoğu pişman. Çoğu pahalılık cehennemine dönmüş durumda. Örneğin yanda fotoğrafını sunduğumuz Neveşir'in Arabuşu köyünde köy kahvesini kendilerine Treffpunkt (buluşma yeri) seçen "eski" Almanlar da bu konudaki yakınmalarını dile getirdiler. Hepsi mümkün olsa hemen geri dönmeklerini belirtiyorlar. Ama mümkün değil. Bunu onlar da biliyor. ● Yazısı sayfa 7'de

Heilbronn Barış Girişiminin mektubuna yanıt

Gorbaçov Heilbronnlu barış savaşçılarına mektup yolladı

11 Ocak günü Heilbronn'daki Waldheide Amerikan üssünde roket patlamasına yol açan "kaza"nın nedenleri açığa çıkarılmadığı halde Pershinglerin yerleştirilmesi ne davet edilmesine karşı Heilbronnlu direniyorlar. Kentin barış girişimi sözcükleri geçirmiş günlerde başkent Bonn'a giderek yetkililerden roketlerin yerleştirilmesini durdurulmasını istedikler. Heilbronnluların Sovyetler Birliği

Büyükelçiliğine de giderek SBKP Merkez Komitesi'ne iletilemek üzere bir mektup vermeleri üzerine SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, Heilbronn Barış Girişimi'ne bir yanıt gönderdi. Gorbaçov, mektubunda Cenevre'de başlayan Sovyetler Birliği - ABD görüşmelerinin önemini de vurguladı.

● Yazısı sayfa 5'de

Çözüm var mı?

Gecelerinde bir büyük salon toplantısına salonun ön tarafına "Türk, Kürt elele, milliyetçi Türkiye" yazılmıştı. Ortaya "bu toplantıyı düzenleyen kimlerdi?" diye bir soru atsak, acaba okuyucularımızdan kaç doğru cevabı bilebilir? Doğru cevabı bulmanın pek kolay olmayacağı sanıyoruz, çünkü sözkonusu toplantıyı Türk Federasyon'a bağlı faşistler düzenlemişlerdi.

MHP'liler ne zamandır Türkiye'de Kürtlerin varlığını kabul ediyorlar diye düşünebiliriz. Meselenin bu yönünü simdilik bir kenara bırakıp eldeki somut olgudan yola çıkalım: Belli ki faşistler bile Kürt emekçilerinin hiç olmazsa bir bölümünün desteğini kazanmak gereğini görmüşler ve simdi bunun yollarını arıyorlar. İnsan ister istemez demokrasi ve solculuk adına yola çıkırlar halde Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmeyenleri, "Kürt" sözcüğünü kullanmamak için bir denden su getirenler düşünün. Hani dilimiz varsa, barış MHP'lilerden kendinize pay çıkarın, diyeceğiz. Ama dilimiz varmyor.

Newroz şenlikleri sürüyor. KOMKAR tarafından düzenlenen Newroz toplantılarına katılanların sayısı on binden fazla. Bu toplantıları izlemek fırsatını bulanlar (fırsatını bulanlar diyoruz, çünkü

Devami 2. sayfa

Türkiye Postası

TKP Ankara davasında 228 kişiye mahkumiyet kararı

Türkiye Komünist Partisi bünyesi ve yöneticisi oldukları iddiasıyla yargılanmakta olan Ankara TKP davası sanıklarından 228'i 17 yıla kadar yaran ağır hapis cezalarına çarptırıldı. Türk Ceza Kanunu'nun 111'inci 141. maddesine dayanılarak verilen bu cezaların, 141. maddenin kabulünden bu yana verilen en ağır cezalar olduğu bildiriliyor.

● Yazısı sayfa 3'de

Sol Birlik IMF ve SIA anlaşmalarının yenilenmesine karşı çıktı

Türkiye'de yasal çalışmalarına izin verilmeyen 6 sol partinin kurmuş oldukları SOL BİRLİK, 21 Mart tarihinde bir açıklama yayınlayarak, barıştan ve demokrasiden yana olan bütün güçleri ve partileri, şiresi dolmuş olan SIA anlaşmasının yenilenmesine ve IMF ile imzalanması beklenen yeni "kemerler sıkma" anlaşmasına karşı çıkmaya çağırdı.

● Yazısı sayfa 3'de

1400 çelik işçisi işsizlikte karşı karşıya

Siegen'de Krupp işletmesinin 4 bin işçisi direnişe geçti

Siegen-Geisweid'deki Krupp çelik işletmesinde 4 bin işçi işyerlerinin yokedilmesi tehlikesine karşı direnişe geçti. Südwestfalen işletmesinin bazı bölümlerinin kapatılarak ya da başka kentlere devredilerek 1400 işçinin işini kaybedeceği tehlikesinin ortaya çıkması üzerine işçiler 14 Mart günü iş bırakma eylemine geçerek bir yürüyüş yaptılar. İşsizlik oranının

yüksek olduğu ve 110 bin kişinin demir-çelik işletmelerinde çalıştığı Siegen'deki bu işletmede çalışan Türkiye'li işçiler de protesto eylemlerine aktif olarak katıldılar. Krupp bölge yönetiminin, Klöckner ve Avustralya tekeli CIA'yla birleşmeyi planladığı bildiriliyor.

● Yazısı Sayfa 5'de

Sol Birlik'in önemi özellikle vurgulandı

Newroz Bayramını binlerce Kürt ve Türk birlikte kutladı

Kürt halkının Newroz bayramını kutlamak için Mart ayı içinde Batı Berlin, Hamburg, Duisburg ve Münih'de düzenlenen yığnalsenliklere toplam 12 bin kişi katıldı. Toplantılar demokratik eylem birliğini gerçekleştiren örgütler ta-

ralından da desteklendi. Politik tutuklularla dayanışma için 4 bin 500 Mark bağış toplanan bu gecelerde SOL BİRLİK'e katılma çağrısı da yapıldı.

● Yazısı Sayfa 3'de

Amerikan askeri polisi işçilerin üstünü aramaya kalkışmıştı

İncirlik üssünde işçilerimize ABD askeri polisi köpeklerle saldırdı

İncirlik ABD üssünde çalışan bir grup işçi, üstü görevli bir Amerikan binbaşısının emrindeki 35 kadar Amerikan askeri polislinin saldırısına uğradı. Amerikalıların yasaklara aykırı olarak işçilerimizin üstlerini aramaya kalkışmaları ve işçilerin de buna karşı çıkmaları üzerine askeri polisler tekme ve coplarla işçilere saldırdılar. Ardından da özel olarak yetiştirilmiş köpekleri işçilerimizin üstüne saldırdılar. Gürtlek ve cinsel organlara saldırmak üzere eğitilmiş köpeklerin ısırtıkları ve cop darbeleri ile yaralanan işçiler hastaneye kaldırıldılar. Olay sırasında üssün "Türk komutanı" ise ortadan kaybolmayı yettirdi. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı da olaya hemen yayın yasası koydu.

● Yazısı sayfa 3'de

Çözüm var mı?

Başta Sayfa 1'de

kü yer kalmadığından içeri giremeyenlerin sayısı az değil! Kadın-erkek, genç-yaslı bu binlerce kişinin Newroz gecelerini nasıl dikkat ve coşkuyla izlediklerini anlatıyorlar.

Newroz geleneklinin kökleri çok eskilere dayanıyor. Fakat bir KOMKAR sözcüsünün Federal Alman televizyonunda söylediği gibi günümüzde Newroz herşeyden önce baskı ve zulüm karşısında başını eğmeyen Kürt ulusunun direniş sembolüdür. Bu boyun eğmeyi tüm Kürt yurtseverlerin haklı olarak gururlandığı gibi Türkiye'de demokrasi isteyen, demokrasi için mücadele eden herkesi sevindirmeli, yüreklandirmeli. Çünkü bu boyun eğmeyi ülkemiz üstüne çöken karanlık dağıtacak olan güçlerin potansiyellerini gösteriyor. Bir yanda işçi sınıfımız, öbür yanda Kürt halkı, gittikçe artan bir kararlılıkla direniyorlar. Beş yıl yaklaşan diktatörlük bu kararlılığı yok edemedi. Artık brakin yok etmeyi, adım adım yükselmesini bile engelleyemiyor.

Bu yükselişi her görüşümüzde (en son Newroz gecelerinde olduğu gibi) sevinmemek mümkün mü? Yazık ki sevincimiz katkısız değil. Bu geceleri, bu şenlikleri yabancı bir ülkede değil de kendi yurdumuzda, kendi topraklarımızda düzenleyememizin acısı da var.

Olsun. Bu durum böyle devam etmeyecek. Hayatın yasaları acımasız işliyor. Diktatörlük beş yıldır Türkiye'yi Türkiye'de doğup büyüyenlerin yaşamayacağı hale getirdi. Herkes yeni uğradığını şaşırıyor. Sorunlar üstüne yığıldı. Her geçen gün de yenileri ekleniyor. Tam bir kördüğüm oluyor.

Peki çözüm nedir? **Çözüm demokrasidir.** Öyle bir demokrasi ki, halk yığınlarına on milyonlara emkebiye bu kördüğümü kespip atmanın yolunu açsın. Tek çözüm, tek kurtuluş budur.

Bugün ülkemizde demokrasi demek, işçi sınıfının haklarına saygı demektir. Kürt halkının varlığını tanımak demektir. ABD emperyalizminin dünden suyuunda gölgesi (yoksa yuvarlanmak mı demeli?) son vermek demektir. Bu aşgari şartları yerine getirmeye bir demokrasi sorulanı çözmez. Bu yüzden de kalıcı olmaz.

Şu veya bu nedenle işçi sınıfımızın haklarını, Kürt halkının varlığını içine sindiremeyenler, ABD'ye körükörüne bağlılığı karşılıklı çıkarımları ükeli ileriye götürerek adlarını atamazlar. Halktan kor-kutanların onun gücünü seferber edemezler.

Tersine, bu şartları yerine getiren bir demokrasi on milyonlarca emekçinin bilincinde ve emeliğinde yatan dev enerjileri seferber ederek ülkemizi içinde yuvarlandığı girdaptan kurtaracaktır. Ulusal kurtuluşun yolunu açacaktır.

Elbet haklarımızda demokrasiyi kimse hediye etmeyecek. Elbirliğiyle, binbir özveriyle, dayanışma ve yüreğimizde ne varsa ortaya koymadık, daha nice acılara göğüs germedik olduğımız güzel günlere erişemeyiz. Newrozları, 1 Mayısları kendi topraklarımızda koca şenliklerle kutlayama-

Türkiye Postası

OKUYUCU POSTASI

Perhiz ve lahana turşusu

Şu bizim gününbirlik böyle basını dikkatlice okuyan her okur bu gazetelerin ne denli yalanları yazdıklarını anlamakla güçlüç çekmiyoruz. Bunların arasında heyecanlarını gizleyemeyenler zaman zaman **Türkiye Postası'na** yazarak nasıl aldatılmış olduklarını anlatmaktadır. Haksız. Ne tartıları ne de ölçülerini yazarlar.

Aslında haberciliğin, gazeteciliğin kuralı doğru ve güvenilir haberler vermek, yazmaktır. Oysa Türkiye böyle basını açmış belvelli doğru zıgı çizişormuş kasınlı vermek istemektedir. Onlar da biliyorlar, eğer belvelli doğru çizginin çizimleyecekleri. Yıllardır aynı şeyleri batının da aynı belvelli sosyalist ükelerle karşı kullandıklarını biliyoruz. Bizimkiler de "ebemindir" deyip birdirbir oynuyorlar.

Ağca'nın Papa'yıurma olayında, CIA kaynaklı düzmeye olayda Bulgaristan'ın parmağının olduğu belirtili. Balon şişti şişti ve sonunda Balon olduğu için patladı. Boş çuval gibi yığılır kaldı. Bizdeki boyalları da geri kalmamak için yeni bir saldırıya geçtiler. "Bulgaristan'daki Türklerle baskılar" adı altında ölü sayıları verdiler. Dilin kemliği olmadığı için ne söyler-sen söyle. Uydur uydurduğun kadar.

Bir söz vardır: Önce çuvaldızı kendine, sonra da işneyi başkasına batır diye. Saldırı bir sosyalist ükeye ya da kendi yedekleri haltları gizlemeye yönelikse bırakın çuvaldızı kendilerine batırmayın, işnenin ucunu bile kendilerine dokundurmazlar. Acımasızca da çuvaldızdan daha iri işneni başkasına sapırlar.

Neymiş efendim: "Bulgaristan'daki Türklerle zorla Bulgar adı almaları için işi öldürmeye kadar götürerek baskı yapıyor"muş. Bakın hele gidilerle, Azınlıkların havalısı kesiliverdiler birden. Hem de ortada böyle bir olay yokken. Ama Türkiye'deki azınlıklara karşı yapılan zulüm, işkence, öldürme, yoketme bir perçekten, sağır sultanlar düymüşken azınlıklardan bir tek söz çık-

maz. 12 Eylül devrimesinde sona çocuklarına konsolos-luklarda bulunan ad listesinde birini konuşmayanlar -ki özellikle Kürt ve diğer azınlık-taki yurttaşlar- çocuklarına Nafus Hüviyet Cüzdanı çıkartamadılar. Birçok T.C yurttaşının çocuğu kimliksiz şu Almanya'da. Durum aynı şekilde Türkiye'de de böyle. Nüfus memurları beğenmedikleri adları yazmıyorlar. Eğer direten veli olursa hapishane, zindan ve işkenceleri boyluyor.

Sözünmüne, Türkiye'deki göçmen yurttaşların demeklerinin sıkıştırdıkları durumun gerçekliğini, kanıtlıyormuş, Kimmiş neymiş bu demekler? **MİT** tarafından yönlendirilir. Bulgaristan'daki Türkiye'ye gelen göçmenler daha birinin geçer geçmez bir belge imzalarlar. Bu belgeyle Bulgaristan lehinde ve Türkiye aleyhinde konuşmıyacaklarını ipteğe bırakırlar. **MİT**'in düzenlediği bu yalana hangi Bulgar göçmeni vatandaş karşı çıkabilir?.. Başlarına nelerin geleceğini çok iyi bilirler.

Selamlar,
Aydın Arseven/KÖLN

"Adam başı besüüz kağıt!"

Kimse iş vermemiş daha. Cebinde sigara parası bile yok. Sabah çorbasına da borca işiyor. Ankara'nın Kırkkale ilçesinde Süleyman, bir ekmeğe alabilmek için, o gün 100 yaş tenekesini 200 liraya taşıdı.

Her beraber bekliyoruz. Kısa sürede ben de havalarına kapırdım kendimi. Umut yok. Tüm cabaları boş çıkıyor. Her kamyon şoförü boştaki için yemiyemir. Kadir gitti o işe. Bekliyoruz. Saat 11.25. Bir kamyonet yanadı yahnımda. Beş kişi istiyor. "Adam başı besüüz kağıt!" diyorlar. İşte fırsat. Kamyonetin kasasına atladım. Behle birikte

de seçti. Yola çıktık. Yeni yolda durduk. Her kamyon halı taşınmak üzere bizi bekliyor. Her biri en az besüüz kilolu halıları beş kişi taşıyama çalıyozur. Kollarını bacaklarını az sonra titreme-ye başladı. Herkesin yüzünde acıyla karışık bir gülümseme var. Bir vincin yapılabileceği işi yapmanın verdiği acı ve ekmeğe parası kazanmanın sevinci. Koskoca salon halıları önce kamyonlara sonra da Sanayi Bölgesinde bir iş yerine taşıdık. Yorgunluk-tan düşmek üzereydik ki iş bitti. Bu iş sonunda ise besüüz lira, yani on ekmeğe para aldım. Ama gülerimce belimi düğrultamadım. İş size işsizler ülkesi Türkiye!

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Mamak'tan haber *

Anacığım,
kanlı çamaşırımları
gönderiyorum sana
biraz anınsın diye acılarım,
ama onlara bakıp da
yüreğine umutsuzluğu
düşürme,
yika onları öpülesi ellerinin
bilgeliliğiyle
iş giysilerini özenle yıkadığın
gibi
greve ilk çıktığın gün
sırtını sıvazladığın gibi,
yika onları bir sıcak türkünden
ezgisinde
"oğlum sütlümün inkar
etmemiş" diye.
Benim toprak gibi kahırlı
anam,
kanlı oluşu yetmemiş gibi
biraz da yirdici çamaşırın
coplann ve yırtılmasını
vuruşunda,
zor olacak onları onarmam.
Ama sakın gözyaşlarını
aktırma

sakla onları şimdi,
çiçekli Erik ağaçlarına
tırmanan
çocukluk anılarını sakladığın
gibi,
bir sandığın dibinde en güzel
hatıranı
gelinlik duvağına sardığın gibi
sakla onları şimdi;
bilinmez ki,
belki bir gün
düşerken bir yağmur
damlacığı
ak bir bulutun uçundan
adımı anılara düşerken nufus
kaytlarından
salarsın onları bir uzun hayat
çığlığında
kanlı çamaşırımları eline
ulaşmadığı zaman.

Cengiz Doğu

(* "Mamak" Ankara'da işkence
ve baskıyla ünlü askeri bir cezadır)

Reha İsvan için

Bir ana
bir can dost
bir barış işçisi
Parmaklıklar ardında
Bin yürek taşıyor
barıştan yana
Resmine bakıyorum.
Sezer gibiyim düşüdüklüklerini
Bugün için doğdu
bizi analarımız oğul
der gibi bakışları
Etyile, kemiliği
banştan yüğrümüş

Selahattin Bıykoğlu/Bremen

Dostum

Sana bunları yazarken,
Açık grevim başlıyordü.
Hapishaneler tiklim, tiklim
işçileri
İşverenleri
Zenginleri
Okulları, öğretmenleri, içeren
Bir Anayasa hazırlanıyordu.
Ben sana yazmaya
hazırlanırken
Zaten verilemiş
Haklarımız da, geri alınıyordu.
Bakır sesimiz
Ağırtaşı.
Ve ben sana bunları yazarken
Bir gözümlü ağıyor, bir gözümlü
güliüyordu.
Çünkü
Çok uzaklarda olmayan bir
ses
hakları alınır, verilmeye diye
haykırıyordu
Onun el kırılarak dibçiklerile,
on binlerce el
tekrar kenetleniyordu.
Bakır sesimiz
Ağırtaşı.

ERMİS
Verlag/Yayınevi

Yol ve Amaç
(3 Aylık Dergi)
Ocak 1985-7. Sayı
ÇIKTI!

"Weiter so"

Batı Berlin seçimlerine halkın ilgisinin azalması, AL'nin oylarının artması, iki ana partinin aldığı oyların düşmesi buğün kadar hükümet edenlerden halkın hoşnut olmadıklarını gösteriyor. Ancak

Üste görevli Amerika'lı askeri polisler iş çıkışında işçilerin üstünü aramaya kalkıştılar

İncirlik üssünde çalışan işçiler Amerikalılar tarafından dövüldü ve köpekleri tarafından ısırıldı

Adana yakınlarındaki İncirlik Hava Üssü'nde çalışan Türkiye işçilerden bir grup Amerikalı askeri polisler tarafından amansızca dövüldü ve üstlerine salınan özel eğitimli kurt köpekleri tarafından "hassas" yerlerinden ısırılarak yaralandılar. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı olayla ilgili yasa yasağı koydu. Böylece Türkiye kamuoyu, bu karardı ABD üssünde "ömürge yönetimleri" ile "yerli halka" yönelen saldırı üstüne bilgilendirildi. Halkçı Parti Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in konuyu Meclis kürsüsünde getirmesi bile yasağın kalkmasına yetmedi. Gazeteler olayı sadece Meclis tutanaklarında yer aldığı biçimiyle yansıttılar.

Nasıl oldu?

13 Mart günü İncirlik ABD üssünde çalışan Türk işçiler pavyonları sonra evlerine gitmek üzere üssün nizamıyesine geldiklerinde olağan tertibe kapının 35 kadar çelik miğferli ABD askeri polisine (MP) tutulduğunu gördüler. Amerikalılar işçileri üstlerinin arancasına belirttiler. İkili anlaşmalar uyarınca üstteki Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları sivil ve askeri personelden üssün "Türk komutanı"nın sorumlu olması gerektiyordu. Ama, "patron" ABD'nin polisleri ve subayları ödemeleri olduğu gibi bu "ikili anlaşma" kuralını gene umursamıyorlar ve aramayı kendilerinin yapacağını söylüyorlardı. Üssün Türk komutanı ise "nedense" ortalıktan kaybolmayı yeğlemişti. Ancak Harb-i Sendikası'na bağlı işçiler "Türk" komutanının onursuzluğunu hiç de bölünmeye niyetli degillerdi. İşçi grubunun önünde yeralan sendika temsilcisi İbrahim Korkmaz bu aramaya razı ol-

KÖPEK İSIRIKLARI VE ABD'Lİ BİNBAŞININ TEKME İZLERİ
Hastaneye kaldırılan işçiler aldıkları yaraları yüzünden hâlâ tedavi görüyorlar

İkisi halen hastanede bulunuyor. 13 Mart Çarşamba günü patlak veren olayla ilgili olarak sıkıyönetim komutanlığı hemen yasağı koydu. İşçilerin dava açma girişimleri de gene Adana Sıkıyönetim Komutanlığı askeri müdahaleleri tarafından tehditle engellenmek istendi.

İşçiler bunun üzerine Halkçı Parti Adana milletvekili Cüneyt Canver'e telefonla başvurular. Daha önce 18 yaşındaki gençlere o hakkı verilmesine ilişkin girişimleri ile dikkati çeken Cüneyt Canver, Adana'ya giderek bilgi almak istedi. Ancak İncirlik Üssü'nde görevli yetkisiz bir Türk subaydan başka hiçbir yetkilili görüşme imkanı bulamadı. Adana Sıkıyönetim Komutanı da, Vali de, Adana Emniyet Müdürü de, üssün Türk komutanı da "Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bir-

da işte tam burada yatıyor. Bugün ülkeyi meclis değil ABD emperyalizmi ile birlikte ve zaman zaman ABD emperyalizmi adına bir generaller çetesi ve Özal'ın elebaşlığını yaptığı "Şikago oğlanları" yönetmekte. Meclis ve millette-

kileri ise bu "oyunun" varlıklarını gerekli figüranlarını oluşturuyorlar. Nitekim Canver'in yukarıda aktardığı sözleri ANAP ve MDP sıralarından gelen gürültü ve itirazlarla sık sık kesildi. "Millet irade" böyle yansıyor...

Doğruyol ANAP'ı tedirgin ederken, DSP'de SODEP yönetimini tedirgin ediyor

Rahşan Ecevit sosyal demokratların liderliğine soyunuyor, M. Yazar ise DYP'nin tepesini zorluyor

Türkiye'de rejim değişmedikçe; HP ve MDP gibi göstermelik muhalefet daıldıkça ve Özal inandırırlığını kaybettikçe parlamento dışında kalan burjuva muhalefetin hareketliliği artıyor. Demirel güdümlü DYP, ilk Büyük Kongre'sinde parti başkanlığına kimin ge-

da fikir belirtirlerken, SODEP çevrelerinde "Ecevit" adının sol seçmen kitlesini arkasından sürükleyeceği ve SODEP'i dağıtacağı kuşkuyla belirdi.

TKP Ankara Davası'nda 228 mahkumiyet kararı verildi

Türkiye Komünist Partisi (TKP) yöneticisi ve üyesi oldukları iddiasıyla Ankara'da yargılananlardan 228'i 17 yıla kadar varan ağır hapis cezalarına çarptırıldı. Türk Ceza Yasasının 141'inci maddesine göre verilen bu cezaların, söz konusu maddenin kabul edildiği 1936 yılından bu yana verilen en ağır ceza olduğu bildiriliyor.

Ağır hapis cezalarına çarptırılan 228 sanıktan bazıları ve aldıkları cezalar şunlar:

Biröl Başören (17 yıl 4 ay), Aydın Bulutgil (16 yıl 8 ay), Sait Şükrü Beker (16 yıl), Ulvi Ögüz (14 yıl 5 ay), İbrahim Kaya (14 yıl 2 ay 20), Necmi Özer (14 yıl 2 ay 20 gün), Feri Özbay (13 yıl 4 ay), Hüseyin Tevetoglu (13 yıl 4 ay), Hasan Çapcı (12 yıl 6 ay), Atıl Alemdaroğlu (12 yıl 5 ay), Sermet Yalçın (12 yıl), Arslan Ertugrul (11 yıl 10 ay), Bekir Yıldız (11 yıl 10 ay), Nuri Gazioğlu (10 yıl 10 ay 20 gün), Çiğdem Günel (10 yıl 10 ay), İli Varış (6 yıl 8 ay), Atilla Asut (10 yıl 10 ay), Ali Kanak (10 yıl 8 ay), Aygün Yıldızdoğan (10 yıl 8 ay), Sedat Sakallı (10 yıl 4 ay 23 gün), Ali Çetin (10 yıl), Hilmi Yusuf Işık (9 yıl 4 ay), Ali Altunkanat (9 yıl 4 ay).

Sol Birlik'in kuruluşundan sonraki ilk bildirisi

Sol Birlik, yeni IMF ve SIA anlaşmalarına karşı çıkılmasını istedi

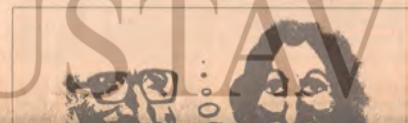
Altı sol partinin bir araya gelecek kurmuş oldukları SOL BİRLİK, 21 Mart günü bir açıklama yayınlarak, "faşist rejimin icazetli partilerinden istifaların, ANAP kongrelerindeki itisimlerin tozu-dumalı altında, Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye üzerindeki egemenliğini pekiştiren adımların atıldığına" dikkat çekti ve barış ve demokrasi isteyen tüm güçleri ve partileri Uluslararası Para Fonu IMF'nin Türkiye'ye dayattığı yeni sözleşmeye ve ABD ile Türkiye arasında imzalanarak 12 Eylül darbesinden sonra generaller tarafından yürürlüğe sokulan Savunma İşbirliği Anlaşması'nın yenilenmesine karşı çıkma ve direnme çağrısı yaptı. Hatırlanacağı gibi SOL BİRLİK Türkiye'de yasal çalışmalarına izin verilmeyen Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından geçtiğimiz Aralık ayında kurulmuştu.

SOL BİRLİK'in yayınladığı açıklamada, ABD ile Türkiye arasında imzalanarak 12 Eylül darbesinden sonra generaller tarafından yürürlüğe sokulan Savunma İşbirliği Anlaşması'nın yenilenmesine karşı çıkma, direnme çağrısı yapıyor. SOL BİRLİK, halklarımızın, diktatörlük karşıtı güçlerin pahalılığı, işsizliğe, keder sığınaya, ABD jandarmaları için alınan silahlara, savaş kırılganlığına, nükleer silah rampalarına karşı her çaba destekliyor, destekleyecektir.

"Bu rejime karşı olan, demokrasi isteyen herkes bu iki anlaşmanın yenilenmesine karşı çıkmalıdır. SOL BİRLİK'te güçlerini birleştiren bizler, barış ve demokrasi isteyen tüm güçleri, partileri birlikte mücadeleye çağırıyoruz. Dayatılmak istenen yeni IMF sözleşmesine, ABD ile Savunma İşbirliği Anlaşması'nın ve Mutaahak Belgesi'nin yenilenmesine karşı çıkma, direnme çağrısı yapıyoruz. SOL BİRLİK, halklarımızın, diktatörlük karşıtı güçlerin pahalılığı, işsizliğe, keder sığınaya, ABD jandarmaları için alınan silahlara, savaş kırılganlığına, nükleer silah rampalarına karşı her çaba destekliyor, destekleyecektir."

**Yunanistan
demokrasi.
güçleri bir kez
daha kazandı:
Devlet
Başkanı:
Sarçetakis**

29 Mart'ta Atina'da cumhurbaşkanı seçiminin üçüncü turu oynanmış yapıldı. PASOK

Pen-Club yöneticisi iki ünlü yazar Evren-Özal rejimini dünyaya teşhir ettiler

Arthur Miller ve Harold Pinter'in Türkiye'de yayın yasağı konan basın toplantısını açıklıyoruz

Geçtiğimiz Şubat ayında Stokholm'de yapılan "Türkiye'de insan hak ve özgürlükleri" konulu uluslararası konferansın ardından dünyaca ünlü iki oyun yazarı Amerikalı Arthur Miller ile İngiliz Harold Pinter'in, uluslararası yazarlar örgütü PEN Klübü temsilen Mart ayının ikinci yarısında Türkiye'ye yaptıkları gezi ve bu gezinin sonunda düzenledikleri basın toplantıları ve Arthur Miller'in Washington Post gazetesinde yazdığı yazı, Avrupa Konseyi'nin 22 Nisan'da yapacağı toplantı öncesinde insan haklarını kabaca çiğneyen Türkiye'deki diktatörlük rejimi için ikinci bir darbe oldu.

17 Mart Pazar günü Türkiye'ye gelen uluslararası PEN klüp başkanı Arthur Miller ve örgütün Yönetim Kurulu üyesi Harold Pinter 5 günlük ziyaretleri sırasında gazetecilerle, işkence görmüş kişilerle, aralarında Süleyman Demirel, Bülent Ecevit ve Necmettin Erbakan'ın da bulunduğu çeşitli politikacılarla görüşükten ve 18 Mart günü yapılan 2. Barış Derneği davasının duruşmasını izledikten sonra, 22 Mart günü İstanbul'da bir basın toplantısı düzenlediler. Sıkıyönetim komutanlığı tarafından yayınlanmasa yasaklanan bu basın toplantısı, uluslararası basın ajansları tarafından dünya kamuoyuna duyuruldu. Bunun dışında BBC radyosu da Harold Pinter'e yaptığı bir röportajı yayınladı.

Dünyaca ünlü iki oyun yazarının 22 Mart günü İstanbul'da düzenledikleri ve sıkıyönetim komutanlığı tarafından yayın derhal yasaklanan basın toplantısında Arthur Miller ve Harold Pinter, yaptıkları görüşmeler sonucunda demokrasiye geçişin ıddia edilen Türkiye'deki insan haklarının du-

Arthur Miller, Tercüman gazetesi yazarları Nazlı Ilıcak ve Zafer Atay'la görüşüyor (üstte); Harold Pinter (ortada) ve Arthur Miller (en sağda) birlikte 2. Barış Derneği Davası'na izliyorlar (altta).

bazılan, 2-3 yıl, hatta 4 yıl herhangi bir cezaya çarptırılmadıkları halde hapisle tutulmuş ve işkence görmüş kişiler. Suç işlememiş diyorum, çünkü bu kişilerin bir bölümü aklanıyor sonunda) 4 yıl hapisle tutacaksınız, üstüne üstlük bir de işkence edeceksiniz...

Ayrıca askeri yönetimin (bu deyimini kullandım, çünkü yapılan siyasi seçimlerle iktidara bir sivil hükümetin gelmiş olmasına rağmen)

siyle, İngilizlere Büyükelçisiyle görüştük. Şimdi bir rapor hazırlıyoruz. Bu raporu yalnız Uluslararası PEN Klübü değil, Uluslararası AF Örgütü'ne, Avrupa Konseyi'ne ve hükümetimize de sunacağız.

Soru: Peki yetkililerle görüşme olanızınız oldu mu?

Pinter: Hayır, maalesef. İşkence izin vermediler oradayken. Birincisi, hapishaneleri ziyaret olanağı verilmedi. Oysa hapisle bazı yazarlar Var, sanatçılar var. Ayrıca

yer vereceksiniz?

Pinter: Türkiye'de olup bitenlerin dışında izlendiğini, olanın bitenini farkında olduğumuzu anlatacağız Türkiye hükümetine. Ayrıca, Türkiye'de çekülükleri su kınlarına rağmen başını dik tutmayı bilmiş yürekli kişilere, yalnız olmadıklarını göstereceğiz.

Soru: Ancak, Türkiye, bu tür raporları ve eleştirileri içişlerine müdahale olarak görüyor. Ne dersiniz?

DGB, Özal'ı Hannover'de protestoya hazırlanıyor

Başbakan Turgut Özal'ın 16 Nisan günü açılışı yapılacak olan Hannover fuarına davet edilmesini ve kendisini protesto amacıyla Alman Sendikalar Birliği DGB'nin Hannover örgütü, 17 Nisan günü bir toplantı düzenleyecek. "Türkiye'de insan hakları ve sendikal haklar" konusunda saat 18'de Otto-Brenner Strasse'deki DGB salonunda düzenlenecek bu toplantının açılışını DGB şube başkanı Norbert Knopf yapacak. IG-Chemie-Papier-Keramik sendikasıından Özcan Sağlam ile IG-Metall sendikasıından Yılmaz Karahasan da toplantıya konuşmacı olarak katılacaklar. Öte yandan 6 sol partinin kurdukları SOL BİRLİK de geniş bir afişleme eylemiyle Özal'ın Federal Almanya'ya gelişini protesto edecek. Bilindiği gibi bu yılki Hannover fuarında Türkiye "kardeş ülke" ilan edilmiş ve Turgut Özal da fuar yönetimi tarafından açılış için davet edilmişti. Bazı haberlere göre ise Özal'ın, protesto eylemlerini engellemek için Hannover'e gelmekten vazgeçmesi söz konusu.

Faşist diktatörlüğe ve onun Başbakanı ÖZAL'a HAYIR !

Nein zur faschistischen Diktatur und ihrem Ministerpräsidenten ÖZAL

SOL BİRLİK
LINKE EINHEIT

Ankara'nın paylaştığı görüş: "Türkiye gibi az gelişmiş ülkeye az gelişmiş demokrasi!"

Avrupa Konseyi Genel Kurulu 22 Nisan günü Fransa'nın Strasbourg kentinde toplanıyor. 26 Nisan'a kadar sürecek toplantının ilk gününde "Türkiye'de demokrasi ve insan hakları" konusu tekrar gündeme gelecek. Avrupa Konseyi'ne üye 21 ülkenin parlamento temsilcilerinden oluşan Genel Kurul, geçen yıl Mayıs ayındaki toplantı sırasında Türkiye konusunda kabul edilen kararda yer alan koşulların ne ölçüde yerine getirildiğini tartışacak. Hatırlanacağı gibi, geçen yılki toplantıda, Türk parlamentolarının Genel Kurul çalışmalarına katılmaları kabul edilirken, alınan bir başka kararla da Türkiye'deki yığılma bir bir içinde yerine getirilmesi "tavsiye edilen" bazı istemler öne sürülmüştü.

Türkiye'deki meclisin halkın gerçek iradesini temsil etmediğinin iyice açığa çıkması sonucu ve insan haklarının kabaca çiğnenmeye devam edilmesi,

yaptığı gezi sırasında çok "veciz" bir biçimde özetledi. Kenan Evren'in isteği üzerine bir rapor hazırlayarak kendisine sunan von Hassel şöyle diyor: "Türkiye'nin sorunları elbette vardır. Ancak okumayazma oranının düşüklüğü, yoksulluk, nüfus patlaması, geri kalmış yörelerin oranının yüksekliliği, Batı Avrupa'da geçerli olan standartların Anadolu'da uygulanmasına izin vermemektedir. Bu yüzden Batı Avrupa demokrasisinin aynısını Anadolu'ya uygulamak imkanı yoktur."

Başta İngiliz muhafazakarları ve Federal Almanya'daki koalisyon ortağı partiler olmak üzere, Batı Avrupa gericiliğinin Nisan ayındaki toplantıda Türkiye'deki rejimi savunurken öne süreceği görüş bu olacaktır. Buna karşılık Konsey'deki komünist grup ve Kuzey ülkelerinin sosyal demokratları başta olmak üzere Konsey'in demokrat ve ilerici parlamen-

demokrasiye geçtiği iddia edilmiştir. Birçok insan hakları durumu konusunda şunları söylediler:

Arthur Miller: "Türkiye'de bazı sorunların basında tartışılması sırfırlı. Türkiye'deki incelemelerimiz sırasında insanların suçlarını ne olduğunu bilmeden cezalandırıldığını ve uzun süre orada kaldıkları öğrenildi. İnsanların düşüncelerinden dolayı itham edilmesi ve hapse konulması çok düşündürücüdür. İnsan hakları, insanların düşüncelerini tartışmadıkları yerde çiğnenir, Türkiye gezisi benim için çok üzücü, çok yorucu, ama aynı zamanda da çok sevindirici oldu." Arthur Miller, konuşması sırasında 1. Barış Derneği davası tutuklularından ümitli sanatçı Ali Taygun'un onur üyesi seçtiklerini, kendisiyle görüşmek istediklerini, ama buna izin verilemediğini de sözlerine ekledi.

Harold Pinter: "İnsan hakları ile ilgili bir nokta da, işkencedir. İnsan onurunu küçültten işkencenin Türkiye'de var olduğunu, üst düzeydeki kaynaklardan öğrenmiş bulunuyoruz. Aydınlar dilekçesi yüzünden açılan dava bizi dehşete düşüren bir olaydır. Türkiye yazar ve bilim adamının böyle bir dilekçeden dolayı yargılanması bizi çok üzmiştir. Türkiye'de yaşadığımız ve şu anda açtığımız pek çok insanın varlığı karşısında çok duygulanım."

İstanbul'daki basın toplantısının ardından BBC radyosu da Harold Pinter'le yaptığı bir röportajı yayınladı. Pinter'in sorulan sorular ve yanıtları şöyleydi:

Soru: Türkiye'de görüşmek istediğiniz herkesle konuşma olanağı bulabildiniz mi?

Pinter: Evet, pek çok kişiyle görüştük.

Soru: Pek çok kişi izlenimlerini yazıyor? Nassi bir sonuçla dönüyorlar mı?

Pinter: İnsan hakları açısından Türkiye'deki koşulları çok ama çok kötü olduğu sonucuna vardık. Birçok kişi sadece düşüncelerinden ötürü baskı. Toplumun bütün katmanlarında, insan haklarının ve kişi özgürlüklerinin sınırlandırıldığı, basında tutulduğu görüldü. Ayrıca işkence uygulaması da işkence biçimde sürmekte. İşkence görmüş ve hastapen yeni çıkmış birçok kişiyle görüştük. Dahası bu kişilerden

birini seçip birini öldürme sivil hükümetin görevi olmasıdır. İnsan hakları konusunda askerlerin hâlâ yönetimi ellerinde tuttukları izlenimi edindik) evet, askeri yönetimin, hükümetin, aydınları basında tuttukları, halden kayırmayarak ortada kaldırmaya çalıştıklarını gördük. Kısacası, Türkiye'deki durum çok kötü olduğu kanısındayız. Bunun sorumluluğu büyük ölçüde ABD'nin omuzunda. Türkiye'deki Amerika Büyükelçisi

verilmedi. Oysa hapiste bazı yazarlar var, sanatçılar var. Ayrıca İstanbul'da sıkıyönetim komutanıyla görüşmemize de izin verildi. Sadece 2. Barış Derneği davasını izleyebildik. Katilimi siyasal partilerin genel başkanları da görüştük. Çeşitli görüşlere sahip gazetecilerle konuştuk. Ama hükümetlerin bir temsilcisi görülmeklemedi.

Soru: Pekli hazırladığınız rapor da ne gibi önerilere de görüşlere

dahale olarak görüşte. Ne dersiniz?

Pinter: Şunu hatırlatmak isterim size: Biz Türkiye'ye PEN Kulübü, yani uluslararası bir kuruluş temsilcileri olarak çıktık. Ayrıca Uluslararası AF Örgütü gibi dünyanın neresinde olursa olsun, insan haklarının çiğnenmesi, işkence gibi konularla yakından ilgilenen bir örgüte de bağlanmamız var.

entislettiğimiz Türkiye'ye ağırlıklı olarak insan haklarının kabaca çiğnenmeye devam edilmesi, Türkiye'deki rejime Konsey'den "demokrasi fetvası" çıkarmaya çalışan ABD yönetimi ve Batı Avrupa gereği için "freneyleyici" bir faktör oluyor. Bu durum karşısında dünya kamuoyunu etkilemek amacıyla, "az gelişmiş ülkelerin halklarına az gelişmiş demokrasi yararsız" biçiminde özetlenebilecek bir görüşün propagandasına hız verildiği gözleniyor.

ABD yönetiminin ve Federal Alman hükümetinin bu yılki "Türkiye raporlarında" yer alan bu görüş, Konsey üyesi ve eski Federal Alman Savunma Bakanı CDU'lu von Hassel, Mart ayında Türkiye'ye

ve Küzey ülkelerinin sosyal demokratların başta olmak üzere Konsey'in demokrat ve ilerici parlamenterleri de, demokrasi ve insan hakları konusunda "çifte standart" uygulamayacağını ve bugün Konsey üyesi bir ülke için uygulanacak böyle bir "çifte standart" yolları öteki üye ülkeler için de söz konusu edilebilme tehlikesi taşıdığı görüşünü savuncaklar.

Siyasi gözlemciler, Konsey'de, Latin Amerika konusunda olduğu gibi Türkiye konusunda da net bir tavsiye olarak çıkacak olursa, 22 Nisan'da başlayacak Genel Kurul toplantısının Evren-Özal rejimini için oldukça zorlu geçeceğine işaret ediyorlar.

Bulgaristan'a karşı kampanya kime ve neye hizmet ediyor?

Bazı Amerikan kuruluşlarının, Tercüman gazetesi gibi en gerici çevrelerin, MHP'li faşistlerin ve MIT denetimindeki göçmen derneklerinin geçtiğimiz ayok ayında Bulgaristan'a karşı başlatılan karalamaya kampanyası bütün hızıyla sürüyor. "Türklerin ve Türkiye'nin uluslararası kanunlarına" bahanesiyle yürütülen bu kampanya gerekçe bunun tam tersi amaçlar güdüyor. İki ülke arasında kaçıkblecek sorun ve anlaşmazlıkları serinliklik ve ele alıp çözmek yerine ilke-mizle kompularımız arasındaki iyi ilişkileri bozmak, Türkiye kamuoyunu Bulgaristan'a ve sosyalist ülkelere karşı düşmanlık hisleriyle zehirlemek isteye-lere hizmet ediyor.

Gerici basının bu kampanyada oynadığı rolü gösteren birkaç örneği aşağıda veriyoruz.

Tercüman'ın 24 Mart tarihli birinci sayfasının en üstünde at-tığı başlık şöyleydi: "Amerikan Sesi Radyosu resmen açıkladı: Kimyevi silahlarla 200 Türk öldürüldü!" Aynı tarihteki Hür-riyet ve Milliyet gazeteleri bu haberin doğruluğuna pek inanamı-yabilecekleri için ki sayfalarında diğer haberlerin yanı sıra bir cümle ile değinip geçiyorlardı. Diğer NATO ülkelerinin gazetelerinin izleyenin için bu haberin "dog-ruluk" payını daha da iyi gösteri-yorlardı: Sosyalist ülkelere sal-dırmak için en ufak bir girişim ka-rıymayın, Saharov'un buzdna ka-pışması için bir dünya çapında bir olay halinde getiren Frankfur-tur Allgemeine, Le Monde, Times gibi gazeteler Amerikan Sesi radyosunun ve Tercüman'ın verdiği bu "korkunç" habere-den söz etmiyorlardı. BBC radyo-sunun İngilizce yayını da öy-

TERCÜMAN'IN KENDİNİ YALANLAYIŞININ RESMİDİR

dört gün sonra Razlog'ta öle-nen sayısı aniden bine çıkıyor. Tercüman gazetesinde yer alan bu birbirini tutmaz haberler, bu gazetenin yazarlarının kendi yaz-dıkları kendilerinin inanan-madıklarını ve okurlarını da aptal yerine koyduklarının en açık itira-fı oluyor. Öger 1972'de bin-lerce kişi öldürüldüyse Tercü-man bu "haber" neden tam 13 yıl sonra veriyor? Böyle bir kat-liam nasıl olmuş da 13 yıl gi-zli kalmış? Tercüman gazetesi-nin karalamaya kampanyasını iz-le-yen okurların şüpheleri bu soru-lara bu gazetedeki bir yanıt bulma-ları olanaksızdır.

Atılım Bulgaristan karşıtı kampanyayı yorumladı

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'ne karşı yürütülen kampanya ile ilgili olarak Atılım gazetesinin 1 Nisan 1985 günlü sayısında "Bulgaristan karşıtı kampanya kime yarar?" başlıklı bir değerlendirme yer aldı. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organındaki bu yazıyı aynı aktarıyoruz:

Son haftalarda komünist Bulgaristan'a karşı yoğun bir kampanya yürütülüyor. Bu ülkede bazı uygulamalar gerekçe yapılarak Bulgaristan'a karşı, sosyalizme karşı, kin ve nefret duygularıyla dolmuş bir kamuoyu yaratılmak isteniyor. Batılı haber ajanslarına dayanarak özellikle Amerikancı gazete-leri eliyle başlatılan bu kampanya şoven miting-ler düzenlemeye kadar varmıştır.

İlk başta "Yunan ve Ermeni sorunundan sonra başımıza yarı bir sorun daha sarmak isteyenler var, bu işte bir kompo seziyoruz" yoluyla açılmalar yapan Başbakan Özal, şimdi işi Bulgaristan'a, İslam ülkelerine, Avrupa Konseyi'ne "şikayet ei-me"ye kadar varmıştır. Açıktr ki, Evren-Özal yön-e-timi sözkonusu kampanyayı, halkın kendilerini karşı, baskı ve sömürüye karşı artan tepkisini baş-ka yönlere çekmek için yararlanılacak bir araç ola-rak değerlendirmiyorlar.

Bulgaristan karşıtı kampanya öylesine iğrenç bo-yutlara varmıştır ki, Türkiye'de en temel insan haklarının kabaca çiğnenmesi karşısında sessiz ka-lan, hatta dikkatli olduğu apaktan destekleyen kimi köşyazarları, şimdi insan hakları savunucusu ki-mi oluyorlar. Bu ve benzeri taktiklerle yurtsavere güc-leri uzaklatarak demokrasi savaşımının sorunları-nı denizalti olarak kullanıyorlar.

Burada şöyle sorulabilir: Etili ama, bu kam-panyanın durdurulması için en iyi yol gereklerin ortaya çıkarması değil midir? Şimdi birçok si-ra-dan, iyi niyetli kişi bu soruyu soruyor. Ama sözde gerçek adına sağda ve solda ki kışkırtma amacıyla bu soruyu gündeme getirenler de yok değil.

Sözkonusu soru haklı görünümlüne karşı ger-çeklere uyumuyor. Biz soralım: Eğer sözkonusu ülke sosyalist bir ülke olmasaydı böyle bir kam-pyana yürütülür müydü? Neden insan haklarını gerçekten çiğnendiği yığılsal kurumlara yapıldığı Kapitalist bir ülkeye karşı, örneğin Güney Afrika'ya,

Şili'ye karşı ya da Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığına karşı böyle bir kampanya yürütül-müydü? Sonra, İncirlik Amerikan üstünde işle-timize kurt köpeklerle saldırılması konusunda ba-sına haber yasağı koyulmaları, Türk içişlerin kendi yurtdında Amerikan askerine böylesine asğı-lanmasına sessiz kalanları, Bulgaristan'a karşı so-yalizm düşmanlığını başka bir nedenle kam-pyana açılmalarına nasıl inanabilir?

Açıkça görülmüştür ki bu kampanya sosyalizmi karalamayı ve Bulgaristan ile Türkiye arasında düş-manlığı yaratmayı amaçlıyor.

Bu kampanyanın kirlili amacı apaok ortadayken şimdi her solunum, her namuslu insanın yapması gereken, hiçbir kuşku, ikircim göstermeden bu kampanyaya karşı çıkmaktır.

Bu kuduzca kampanyanın tozu dumani altında hiçbir gerçek bütün yönleriyle kavranamaz. Olu-gur ortada: Sıvı Matella'ya bütün kapılar açık, sonuğ değişti mi? Güçle konusunda yaratılan fırtına durdu mu?

Gerçek var, "gerçek" var. Ana gerçek nükleer savaş hazırlıklan içinde emperyalizmin sosyaliz-me karşı "Haçlı Seferi"dir. Buna karşı savaşımı göğleyecek hiçbir şey gereğin savunulması ola-maz. Önce bu kudurgan kampanya önlenmelidir. Onun dışındaki gerçekler ancak bundan sonra an-laşılabilir.

Reel sosyalizm şimdiye kadar karşılaşılmış sorun-ları çözmesini, her durumda etki çözümlere ulaş-masını her zaman başardı. Bundan sonra da başa-racaktır. Sosyalizm kuruculuğunun genel ilkeleri evrensel karakterlerini her kanıtladılar, kanıtlaya-caklar. Sosyalizmin çözümececeği sorun yoktur.

Ama Türkiye'nin sorunları ne olacak? Üstelik bu tür sorun, gerginlik, ihtilal, yumasma düş-mamı kampanyalar halkımızın sorunlarını daha da artırmayacak mı? Bulgaristan karşıtı kampanyanın yarattığı sağduyu körelten ortam, Amerikan em-peryalizmine, faşizme her zaman kendi halk düşma-nı amaçları için kullanılabilecek sayısız olanak ver-miş oluyorum mu?

Barış ve demokrasi yanlısı her yurttaşın, her sol-cunun bu sorular üzerinde uzun uzun düşünüp soğukkanlı bir tutum alması zorunludur.

Danimarka tarihinin en büyük grev hareketine tanık oluyor

Şimdi de Danimarka işçi sınıfı 35 saatlik çalışma haftası için alanlara çıktı

Danimarka, tarihinin hemen hemen en büyük grev ve işçi eylemlerine tanık oluyor. Demokrasinin örneği olarak gösterilen bu ülkede burjuvazi kendi çıkarları için kendisinin koyduğu kuralları çiğnemekten çekinmeyeceğini kanıtlarken sosyal-demokratlar arasında ayrılıklar doğuyor ve işçilerin çıkarlarının gerçek savunucularının komünistler ve diğer sol partiler olduğu ortaya çıkıyor.

Danimarka Sendikalar Konfederasyonu ile İşverenler Sendikası arasında birkaç aydan beri sürmekte olan ulusal çaptaki toplu sözleşme görüşmeleri Mart ayında kesin anlaşmazlığa sona erdi. Sendikaların en önemli istemlerinden biri haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi. Bu istem Danimarka için özel bir önem taşıyor. Çünkü yüzde 11,7 olan işsizliğin azaltılması için tek çare, ücretlerde azalma olmadan daha kısa çalışma süresinin sağlanması. İşverenler ise en çok bir saatlik indirim kabul ediyorlar. Arabulucunun işverenlerin görüşlerini destekleyen çözümünü de kabul etmeyen sendikalar 24 Mart'tan itibaren greve başladılar. Önce 300 bin kişiyi kapsayan grevin giderek yaygınlaştırılması öngörüldü. Ama grevin başlamasının hemen ardından hükümet greve müdahale kararı aldı.

Grev savaşını sosyal demokrat partinin yöneticileriyle sendikalar arasında da görüş ayrılıkları yeni açmış bulunuyor. İşçiler ise hükümetin müdahalesine karşı kendi mücadele biçimleriyle karşılıklı vermede kararlılar. 27 Mart akşamı televizyon stüdyosuna alın programı müdahale edip 35 saatlik çalışma haftası istemlerini televizyon yayınıyla ekran başında ki izleyicilere açıkladılar. Yasa

engellodiler ve toplantıyı bir saat geciktirdiler. 29 Mart günü bütün Danimarka çok büyük ve sürekli eylemlere sahne oldu. Parlamento önünde yapılan gösteriye en az 125 bin kişi katıldı.

30 Mart Cumartesi günü parla-

mentoda yapılan ve kilit roldeki küçük bir partinin desteklemesiyle hükümetin parlamentoda geçirmeyi başardığı yeni yasaya göre, 31 Mart'ta 1 Nisan'a bağlayan gece yansından itibaren grevler yasasıyla ilan edildi.

KRUPP'UN SÜDWESTFALEN ÇELİK İŞLETMESİNDE 1400 DOLAYINDA İŞÇİ İŞSİZLİKLE KARŞIYA

Siegen'de Krupp çelik işletmesinin 4bin işçisi direnişgeçti

Stegen-Geiswied'deki Krupp çelik işletmesinde 4 bin işçi işyerlerini yokedilmesi tehlikesine karşı 14 Mart günü iş bırakma eylemleri gerçekleştirdi. İşsiz oranının çok yüksek olduğu ve 110 bin kişinin demir-çelik işletmelerinde çalıştığı Siegen'deki Krupp'un bu fabrikasında 1400 işyerinin yokedilmesi tehlikesine karşı başlatılan direniş hareketine çok sayıda Türkiye'li işçi de katıldı.

Krupp Güney Westfalya yönetimi uzun bir süredir Klücker ve Avustralya tekel CRA'yla birleşmeyi, belirli malların Siegen'de üretilmesini planlıyordu. Bu planı açığa çıkaran DKP'nin işyeri gazetesi "Stahlwerk-Echo", işçilerin dikkatini çelik sanayinde uzun bir süredir varolan krize ve işyerlerinin yokedilmesi tehlikesine çekti. Bir hafta sonra yapılan işyeri toplantısında Krupp tekelinin, işçilerin 10 bin tonluk yan mamul hammaddesini Duisburg-Rheinhausen'a nakledeceği ve bunun da kısa vadede 1400 işyerinin yokolmasına malolacağı belirtilen IG-Metall 14 Mart günü protesto eylemleri kararını aldı. Gözlemciler, 4 bin işçinin katıldığı yürüyüşün, Siegen-Geiswied'de işyerlerinin korunması için bugüne kadar yapılan protesto gösterilerinin en büyüğü olduğunu belirtiyorlar.

protesto eylemlerine katılan bir grup Türkiye'li işçiyi bir söylesi yapıtı. Söyleşiye Krupp-Südwestfalen İşyeri Temsilcisi Ferhat Fikri, sendika temsilciliğinden Hüseyin Uçak, işçi temsilciliğinden Cemil Küçük, İslam Demeği üyesi İbrahim Tuncer ve FİDEF Siegen örgütünden Ahmet Şimşek katıldı.

Türkiye Postası: İşletmedeki eylem hakkında yazdığımız haberi nasıl buldunuz?

Hüseyin: Bazı noktaları biraz

çağını gördü. O karda, yağmurda, biz eylemciye ekmeğe dağıtan binlerce göstermişsinizdir.

Ferhat: 53 protestan papazı da dayanışma mesajı gönderdi.

İbrahim: Sorun hepimizin sorunu. Türk, Alman, Hristiyan, Müslüman ayrımı olmaz böyle günde. Bütün yollar, köprüler ne varsa hep bizim emeğimizle, paramızla yapılmıştır. Yıllardır emek verdiğimiz işyerlerimizi çok teneziyoruz.

Mehmet: Paralı çıkış almak iş-

li çıkış alanların çoğu perişan oldu. Bu kez tutturamazlar.

Ferhat: Paralı çıkış alanlar Betriebsrat'a gelip az yalvarmadılar tekrar işe girmek için...

Türkiye Postası: Daha gençlerde yeni işçi alınıyor, şimdi topla işten çıkarma planları var. Bu tehlikeli alınıyor mu?

Ferhat: Biz işyeri temsilciliği olarak 38,5 saat uygulamasını hayata geçirdik, fazla mesalleri kaldırdık da ondan yeni işyerleri açıldı. Sen-

Barış ve işyerleri için Oster yürüyüşlerine !..

Federal Almanya'daki Oster yürüyüşleri "barış ve işyerleri" sloganıyla hepimizde tehdit eden iki büyük felakete işaret ediyor. İşsizlik ve savaş! İkisi de kader değil. İkisinin de kaynağı aynı. İkisi de ancak milyonların birleşen gücüyle önlenir. Dünyada silah için yıl be yıl harcanan para bin (evet bin) milyar dolara yaklaşıyor. Öte tarafta yıl be yıl kırk milyon insan açlıktan ölüyor. Şimdi ki silahlar daha kullanılmadan milyonlarca insan öldürüyor işiyenler ne kadar haklı. Bir de patlamaya başladılar mı yer yüzünde otlar ve böceklerden başka canlı kalmayacağı muhakkak.

Yeni Sovyet lideri Gorbaçov seçilir seçilmez Merkez Komitesinde yaptığı konuşmada Sovyetlerin atom silahı üretiminin derhal durdurulma-

sı ve bütün atom silahlarının imha edilmesi için 1946'dan beri kaç kere yaptıkları öneriyi tekrarladı. Reagan'ın cevabı yeni MX roketleri için gerekli 1,5 milyar dolarlık ödeneği türlü çeşitli baskıyla Amerikan Senatosu'na onaylatmak, kanıtı roketleri Belçika'ya da yerleştirmek oldu. Amerikan hükümeti silahlanma yarışını uzağa da sıratmak için başlatıldığı çalışmaları büsbütün hızlandırdı. Kim savaşı körükliyor, kim barışı savunuyor işte ortada. Bereket bu gereği görenlerin sayısı hergün artıyor. Yalan dolan saçan gazeteler, radyolar, televizyonlar, barış severleri hedef alan tehditler ve hapis cezaları para etmiyor. Barış hareketi bendinden boşalan seller gibi değil, yıkılmaz sanılan kayıcan yalvarı oyp deviren sular gibi ilerliyor.

Gorbaçov'un Heilbronnlu barış savaşçılarına mektubu

11 Ocak günü Heilbronn'daki Waltheide Amerikan üssünde roket patlamasına yol açan "kaza"nın nedenleri hala açığa çıkarılmadı. Pershinglerin buna rağmen yerleştirilmesine devam edilmesine karşı Heilbronn halkının direnişi sürüyor. Heilbronnlular, başkent Bonn'da çeşitli yetkililere başvurularken, Sovyetler Birliği Büyükelçiliği'ne giden bir Barış Girişimi delegasyonu da, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne iletilemek üzere bir mektup verdiler. SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov'un, Heilbronn'lu barışseverlere yazdığı mektubun tam metnini sunuyoruz:

Sayın Frau Koors, Mektubunuzu aldım. Bugünkü uluslararası durumu belirleyen barışın tehdit edilmesi konusunda ki kaygınızı paylaşıyorum.

Gerçekten son derece karmaşık koşulların hakim olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Halkların barış istemine karşın silahlanma yarış hızlanmaya devam ediyor ve uzağa da sıratılmaya tehlikesini taşıyor.

Cenevre'de başlatılan Sovyet-Amerikan görüşmeleri umut verici. Sovyetler Birliği konusunda size şu güvencileri verebilirim:

Görüşmelerin başkanı bir şekilde sona ermesini istiyoruz ve iki tarafın da çıkarlarını gözeten olarak sonuçların alınmasında ısrarlı olmak karariyiz.

Amcağ görüşmelerin başlangıcı, buzlanmaya neden olanıktı.

sa patronlar kendiliklerinden işçi aldıkları değil. Şimdiki durum otomasyon ve tasarruf planlarıyla ilgilidir.

Cemil: Çünkü teknik ilerlemeler patron tek tarafı yararlanıyor, kârlarını artırıyor. Planları da ona göre olacak.

Türkiye Postası: Olaylar nasıl gelişecek desiniz?

Hüseyin: Bu eylemle gücümüzü kanıtladık. İşçilerin sendikaya güveni arttı. Eskiden pasif kalan kesimler de eyleme katıldı. Bu büyük bir kazanım.

İbrahim: Sendikaların yolunda gidiceğiz. Kaybedeceğimiz bir şey kalmayacak zaten eğer işsiz kalırsak.

Mehmet: Demir-çelik işkolunda dayanışmayı yaygınlaştırmamız gerek. Yoksa gücümüz yeterli olmaz.

Ahmet: Doğru. Dayanışma olmasaydı İngiliz madencileri 12 ay dayanabilir miydi?

Hüseyin: Grev hazırlıklarına başlanıyor. En başta paralı çıkışlar, erken emeklilik gibi vaaletler kaldırılabilircek arkadaşların savaşım duygularını arttırmalıyız.

Cemil: Yalnızca kaç artırmak için üretilen yapıldığı sürece ve bu iş birleşim elinde olduğu sürece iş güvencesi olamaz. Temel sanayi kollarının ve ekonominin

ki izleyicileri açtıkları. Yasa taslağının parlamentoda görüşül-meye başlanacağı akşam ise par-lamento binasını kuşatarak mil-letvekillerinin binaya girmesini

Türkiye Postası muhabirleri, Siegen-Geisweid'de işyerlerinin korunması için gerçekleştirilen

Hüseyin: Bazi noktaları bir daha aşmak gerekiyor. Sorun, Sie-gen'de iyi kavrandı. Firmanın im-biye kadar herkesi çıkarttın bizimkinden ayrı savunulamaz-

Mehmet: Para işi almak is-teyenler var. Ama bunları sayı-caz. Bizi bu yölla zayıflatamazlar. Zaten Türkiye'de iş yok, hazır pa-ra çıkacak eriyor. Geçen yıl para-

dan önce işyerleri açıldı. Sen-dinimizin hafiflik iş saatinin kısıl-tılması için verdiği savasınım ne kadar doğru olduğunu pratik gör-dük: 400 yeni işyeri sağlandı. Yok-

sanayî kollanını ve ekonominin devletleştirilmesi ve demokra-tik yönetimin sağlanması gerekir. An-ak o zaman iş güvencesinden söz edilebilir.

Sarıyî kollanını ve ekonominin devletleştirilmesi ve demokra-tik yönetimin sağlanması gerekir. An-ak o zaman iş güvencesinden söz edilebilir.

Berrin UYAR

DUISBURG'DAKİ BAŞARILI 8 MART TOPLANTISI ÜSTÜNE BİR DENEY ALIŞVERİŞİ...

Özveri, kararlılık, yaratıcılık ve girişkenlik: İşte başarının sırrı !

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Duisburg'da düzenlenen ve hedeflenenin üstesinden başarıyla sonuçlanan salon toplantılarının ardından çalışmalarına aktif olarak katılan ya da izleyenlerle birer konuşma yapmayı düşündük. Çünkü bugüne kadar, çoğu böyle bir senlikte yalnızca izleyici olarak bulunmuş olan kadınlar ilk kez bir araya gelmiş, kendileri üretmiş ve başarıyla sergilemişlerdi. Senlik sonrası yapılan değerlendirmelerde çok değişik görüşler alındı ortaya. Toplantının amacına ulaşmış olduğunu bir kez de dışardan katılanların ve aktif görev alanların gözleriyle görmek istedik.

Menekşe GÜNEŞ

50 yaşında bir ev kadını olan Menekşe Güneş'te evinde torunla-yla uğraşırken bulduk. Evin bütün yükü sırtında olduğu hal-de toplantıya izleyici olarak ka-tılmıştı. Toplantıyı çok eğlenceli ve yararlı bulduğunu söyledi. "Ama tiyatro çok kısa oldu val-la" diye devam etti. "En çok da kadın meselelerinin anlatılma-sı hoşuma gitti. Burarlarda herşey çok serbest konuşulmalı. Bizim erkeklerimiz aslında karılma-ya çok baskı yapıyorlar. Zaten top-lantıda da kadınlar için güllüncü ya da kötü birşey söyledim mi hemen alkışlamaya, gülümse başlıyor-lardı. Erkekler hakkında da herşey anlatılmalı. Kadınlarla nece-ettilerini anlatılmalı ki utan-sınlar. Almışlar kadınları baskı al-na, rahatsız. O kahve senin bi-kahve benim dolamıyor. Köyden getirdiklerini kadınlara eve ka-patır, kendileri gezerler. Kadının da dünya görmeye, öğrenme-

ye hakkı yokmu ki? Bir konuş-ma var kadıncağız hiç senede iskelete döndü. Adam eve bir Alman ka-dını getiriyor. Kadın da onlara hizmet ediyor. Bir dayanacağı kimse yada mesleği yok ki, 'haydi eyvallah' diyebilin. Kadınlarım-ızın hali beter yani. Valla bu yüzden ben bu toplantıyı çok fay-dalı buldum. Hani bırıksalar kalkıp ben de konuşacaktım. Öyle rol-mol alamam ama kalkıp konuşurum bundan sonra" ... Me-nekşe Güneş'in yanından ayrılır-ken söylediği bir söz bize iyi bir ders oldu. "Bundan sonra böyle bir toplantı hazırlarken bize de uğraşınız artık".

Hüseyin Şimşek ise toplantıya izleyici olarak katılan bir işçiydi. Toplantıdan getirdiği misafirleri-nin de kendisinin de memnun ayıldığını, bir daha gelececeklerini söylediklerini ve toplantılarda de-ğişik insanların çekimin bir yolu-nu bulmamız gerektiğini söyledi. "Ben her toplantıya yanımda bir-kaç kişiyle gitemeye çalışırım. Ama onlara bunu dandan diğer gibi söylemem. Önce evlerine gi-der, derterleriyle ilgilenir, dostları olurlar. İnsanlar bize güvenmeli ki gel dedikimiz yere de gelsin-ler. Bizim insanlarımızın çoğu evlerinden çıkıp çıkınazlar. Sene-lerdir Almanya'da olduğu halde oturduğu mahalleden dışarı çı-kamaz, onları, yada karısının üstüne kapayı kilitleyip işe giden-leri tanıyorum. Aslında bu konu-ları böyle toplantılarda anlat-

Hüseyin ŞİMŞEK

mak, yazmak çizmek lazım. Ger-çi bizim topluluğumuzda da eski gelenekler terk ediliyor yavaş ya-vaş ama hem erkeklerin hem ka-dınların eğitilmeye ihtiyacı var. Duisburg'daki toplantı bu bakımdan yararlıydı. Ben şahsen kadınların örgütlenmelerini ve bilinçlenmelerini istiyordum. Biz-im hanıma da her zaman söyle-rim. Kendini geliştire diye. Yarın benim başuma bir iş gelese başı-mı kurtarabilirim. Bura-da bilinçli kadınlar çok iş dü-şüyor. Kadınlar baskıdan kurtul-mam ve kendini geliştirmenin bir yolu bu bulmalı. Bu sefer bir-çok işi kadınların ne çok işe yarayabileceğini gördü".

Daha önce bir çok sosyal fa-liyetlere yer almış, diğer kesmek-ten bildirdi dağıtmaya kadar her alanda görev yapmış Habibe Kav-lakoğlu bu toplantıda, koro ve diğer çalışmaların yanında tiy-atroda feminist bir bilim kadı-nının başarıya nail olduğunu gö-rüşlerini şöyle dile getirdi: "Ça-lışmalarla başladığımızda doğru-sunu söylemek gerekirse pek umutlu değildim. Birlikte çalış-

cağım arkadaşların böyle öze-rimli olacaktı diye düşünme-miştim. Bu sistemli çalışma be-nim için de bir deneyim oldu. Toplantının sonunda herkes gi-bi ben de istersek çok şeyler ya-pabilecekmiş inandım. Eylem birliği çalışmalarımızın da mey-valarını topladık. Bu bizi yürek-len-dirdi, çalışma gücü verdi. Başlangıçta hepimizde güvensiz-lik vardı. İşler yine birkaç kişi-nin sırtına mı yüklenecek diye korkuyorduk. Ama herkes için bir uçundan tuttu. Bu bana gelecek için umut verdi. Tabi zorluklar-ı karşılaştık. Az kişiydik. Bazen neredeyse yeteceğimizi yasadığımız, bunaldığımız anlar oldu. Yalnız birşeyin farkına vardım ki, o da şu; biz görevlerin hiçbirini kü-çümsemeliyiz. Baştan küçük ayır-malar, ufak işler diye gördüğümüz bazı konular sonradan so-run olabiliyor. Yani işin büyüğ-ne küçüğüne bakmadan o kollek-

Habibe KAVLAĞOĞLU

tif çalışmanın içinde yer almak ve işi sonuna kadar küçümse-me-din götürülmek önemli olan. Başarının sırrı da burada olmalı. Bir çalışmadan edindik bir de-neye de politik tutuklularla bir da-yanışma çalışmasının nasıl ör-gütlenilebileceğini de pratikte gör-

mem oldu. Dayanışma yalnızca lafızlarda kalmamalı. İnsiyatife ve yaratıcılığa yürütüldüğünde bir işe yarıyor gerçekten. Toplantı bittiğinde herkesi tek ke kukac-lamak istiyordum. Yaptım da. Bu çalışma bizi birbirimize yaklaştırdı. Etrafımızdaki önyargıları ortan kaldırdı. Kendimizi, çalış-malarımıza güvenimiz arttı.

Saime SARI

Saime Sarı da, demek çalış-malarında uzun zamandır her alanda görev alan bir ev hanı-mı. Çalışmalarla başladığında bi-zaz ağır geldiğini ama başara-ğına inandığı için zorluk çekme-diklerini söylüyor. "Hazırlıklar-la başladığımızda kocama, beni gösterisi gününe kadar yok say de-dim. O da beni destekledi. Za-ten eve kapandı oturmama karşı-ırdı. Çalışmalarını anlayışla karşı-ladı. Ancak ben şunu da söyle-mek istiyordum. Biz bu çalışma-mızla kadınların eğer kendileri-ne imkan verirlirse hayatın her alanında başarılı olabileceğini gösterdik. Bize bu güne kadar derneklerde hep çalışmamıştık. Bundan göçmenlerdeki tabii ki ama bize kendimizi geliştirmek için de olana-ğı verilmeli. Özel olarak ka-

dınların her konudaki eğitimiyle uğraşılmalı. Çünkü biz de öze-remek, üretmek, yaratmak isti-yoruz. Kadınların katılmadığı hiç bir hareketin başarıya ulaşma-yacağı biliyoruz hepimiz..."

Gülşen TEKMEKİ

Gülşen Tekmeki ise, tiyatroyun sevimli tipi kauffman doluşup ucu-za mal kapatıp sonra onları sa-tarak yaşamını sürdüren 'Kaptı-kaç'tı'yı başarıyla canlandıran ve hayatında ilk kez sahneye çıkan bir işçi. "Simdiye kadar bana bu tür çalışmalarda hep yemek bük-rek işleri yada standartlara durma işleri düşmüştü. İlk defa böyle yüklü ama zevkli bir görev aldım. Bana düşen işleri öğren-digimde dondum kaldım. Nasıl olacağını, ne yapabileceğimi dü-şünemedim bile. Salona varma-ya kadar da bu işin olacağını inanamıyordum. Aslında çalış-maların sırasınca çok sıkıştık. Ev-de günlerce yemek pismediği bile oldu. Çocukların perişan oldu-lar. Artık götürmeceğimi diye düşündüğüm anlar oldu. Ama ko-cam da bana çok yardımcı oldu doğrusu. Üstelik bana güvenc-ğiren vermişlerdi. Yanda bırak-mak olamazdı. Böyle bir çalış-maya katıldığım ve başarılı oldu-ğum için seviniyorum. Çok hey-canlıyım, korkuyordum. Ama şimdi kendime güvenim geldi. Özveri gösterildiğinde her zorlu-ğun yenileceğine inanıyorum."

Soyetler Birliği ve Federal Al-manya arasındaki ilişkilerin önemi konusundaki görüşlerini paylaşı-yordum. Ülkemizde Soyetler Bir-liği ve Federal Almanya arasındaki işbirliği ve iyi komşuluk ilişkileri-nin, hem halklarımızın hem de ba-rış davasının yararına olduğunu inanılıyor. Faşizmin yenilgisinin 40. yıldönümünü anti-Alman bir atmosfer yaratmada kullandığımız söyleyen bazı kötü niyetlilerle inanamızlıca rica ediyoruz. Biz en-ternasjonalist, halklar arasında dostlukları anıyoruz. Ancak Batı'da rövanşist amaçlı eylemler "barış-ma" lafazanıyla desteklenilere karşı da her zaman yamam olaca-ğız.

Savaş tehlikesinin ortadan kal-di-nin işi yürüttüğümüz asıl ça-lışmalarla size ve Heilbronn Barış Konseyine en iyi dileklerimiz.

Askerlik çağındaki gençlerin bedelin indirilmesine ilişkin eylem ve etkinliklerinde 19 Mayıs öncesinde yeni bir tırmanış gözleniyor

Bremen Çalışma Senatörlüğü FEBAG'ın istemlerini destekliyor

Bremen Bedelli Askerlik Girişimi 23 Mart tarihinde "Birliğimiz yenecek, bedel inecek" belgisi altında bir gece düzenledi. 400'ü aşkın genç ve ailelerinin izlediği toplantı iki bölümden oluşuyordu.

Gecenin birinci bölümünde "15 bin sorununuzu çözüyor mu?" sorusunu irdeleyen bir açık oturum yapıldı. Açık oturuma DGB-Jugend temsilcisi Evelyn Gianone, Bremen Eyaleti Çalışma Senatörlüğünden Fritz Hallerstedt, Vulkan tersanesinden sendika temsilcisi Mevlüt Şenokur, FEBAG Merkez Yürütme Kurulu'ndan Kemal Atakan, Bremen Gençler Birliği Başkanı Zeki Karagöz ve Bremen Bedelli Askerlik Girişimi sözcüsü Sedat Yıldız katıldılar.

Askerlik çağındaki Türkiye gençlerinin bedel sorunu, işsizlik, yabancı düşmanlığı ve diğer sorunların birlikteliğe el atıldığında 15 bin marklık bedelin ne derece ağır bir yük olduğunu el alınıldığı açık oturumda DGB-Jugend temsilcisi özellikle yabancı gençler arasında ki yaygın işsizliği dikkat çekerek geceye katılanlar DGB-Jugend'in çalışmalarında yer alan "İstemlerde çalıştırılan personel sayısına oranlı olarak çiraklık yerleri açma yükümlülüğü" getiren bir yasa'nın çıkartılması için çaba göstermeye çağırıldı.

Federal hükümetin yabancıları karşılayan etme politikasını yerli çalışma senatörlüğü temsilcisi Hallerstedt 15 bin markı ödeme yükümlülüğünün her türlü entegrasyonun boşu çıkaracağını belirterek Türkiye gençlere uygulanan bedelli askerliği yüzürlüce önce kölelerin kendilerini parayla efendilerinden satın almalarını karşılaştırdı ve bu uygulamayı çabası olarak nitelendirdi. Ayrıca çalışma senatörlüğünün FEBAG'ın istemleri doğrultusunda girişimde bulunma çağrısını içeren bir mektubu Federal hükümet yabancılar sorumlusu Bayan Funcke'ye ileteceklerini gece duyurdu.

Sendika temsilcisi Mevlüt Şenokur, Vulkan tersanesinde çalışan askerler sayısını kısa bir süre için

nun işçileri zor durumda bıraktığını belirtti. "Bugünkü yaşam koşullarında ayda 250 mark bakiyeliğini yarıyor olmanız bir baba bir oğlu için bedel tutarını ancak 5 yıla da tamamlayabilir. Ya bu babanın askerlik çağında üç oğlu varsa? O zaman 15 yıl bedeli mi çalışacak?"

Bremen Gençler Birliği Başkanı Zeki Karagöz ise Bremen'de bedel olanaklarına önyak olmanın, örgütünün Bremen'de yaşayan Türkiye gençlerin akademik, demokratik, toplumsal sorunlarına eğilme ve onların kültürel, sportif, eğitsel gereksinimlerine karşılık verme anlayışından kaynaklandığını belirterek bedel sorununun gençlerin istemi doğrultusunda çözüme kavuşturulması için her türlü çalışma desteği sağlanacağını belirtti.

Bremen'de geçmişte yürütülen

ve ileride yapılacak çalışmalar üzerine bilgi veren Bedelli Askerlik Girişimi sözcüsünden sonra söz alan FEBAG temsilcisi FEBAG'ın çalışmalarını kısaca tanıttıktan sonra özellikle 1985 yılının Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından Uluslararası Gençlik Yılı ilan edilmesinin Federal Almanya'daki askerlik çağında gençlere sorunların çözümü doğrultusunda yaratıldığı olanakları üzerinde durduktan sonra bu anlamda ilk çıkışın 22-23 Nisan tarihlerinde "Askerlik Çağında Gençlerin Bonn Uyan Nöbeti" adı altında FEBAG tarafından düzenlenen eylem olduğunu vurguladı. FEBAG'ın bu iki günün gençlerin sorunlarını Turgut Özal ve diğer yetkililere duyurmak için bir dizi eylem planladığını açıkladı. Bunun ardından da FEBAG'ın bu yılki 19 Mayıs'ın Uluslararası Gençlik Yılı ruhuduna bugüne dek Federal Almanya'da düzenlenen

en yığmsal 19 Mayıs kutlamaları niteliğinde gerçekleştirmek için hazırlıkları içinde olduğunu belirtti.

Geceye ayrıca oybirliği ile Kemal Evren'e, Turgut Özal'a, SODEP, Doğu Yol ve Refah partilerine, bunun yanı sıra da Bremen eyalet meclisi ve Federal Başbakan Helmut Kohl'e birer mektup gönderme kararı alındı.

Gece peşilli müzik grupları, folklor ve halk türküleri sunucularının katıldığı kültür programı ile son buldu. Geceye kendi besteleri ve halk türküleri ile gözleri görmeyen Kemal Sakar da katıldı. Gece öncesi ve ziyaretilerine de aktif katılan Kemal Sakar'ın tekrar görülmeye hazır olduğunu söyleyen Sakar'ın ameliyat tutan olarak gerekli olan yaklaşık 20 bin mark için geceye bağlı kampanyası açıldı. Bremen Gençler Birliği tarafından başlatılan kampanya geçenden sonra da sürdürecektir.

FEDERAL PARLAMENTO ÜYESİ VOLKER JUNG KONUSUYOR

Bedel sorunu Federal Parlamentoya gidiyor

Düsseldorf Askerlik Çağında Gençler Girişimi, DGB Düsseldorf Gençlik Örgütü ve Jugendring 23 Mart Cuma günü bir "bedelzedeler gecesi" düzenledi. Geceye 350'den fazla genç ve ailelerinin yanında çok sayıda Alman konuk da katıldı. Konuklar arasında Federal parlamento milletvekili SPD'li Volker Jung, Belediye Encümeni üyesi Karin Jung, DGB Düsseldorf Gençlik Sekreteri Klaus Reuter, IG-Metall Düsseldorf Gençlik Sekreteri Reiner Mundkowski, Jugendring Düsseldorf sorumlusu Peter Lukaschik, gençlik ve sosyal daire temsilcileri yer aldılar. Rheinische Post, Neue Ruhr Zeitung, Westdeutsche Zeitung ve Hürriyet muhabirlerinin izlediği "bedelzedeler gecesi"nde bir konuşma yapan SPD milletvekili Jung, gençlerin bu sorunu parlamentonun gündemine getireceğini söyledi. Reuter ise konuşmasında, bedel sorununun sendikalar bir sorun haline geldiğini ve DGB'nin Türkiye gençleri bu mücadelelerinde destekleyeceğini söyledi.

Kuzey Ren Westfalya Başbakanı Johannes Rau, Düsseldorf Belediye Başkanı Klaus Bunge, Gençlik ve Sosyal Daire Müdürü Karl Ranz ve Belediye Encümeni üyesi Frau Lingen de geceye birer mesaj göndererek gençlerimizi desteklediklerini gösterdiler.

Geceye ayrıca gençlerin hazırladıkları ve bedel konusunu içleyen bir tiyatro gösterisi, folklor oyunları, şir, saç eşliğinde türköler, koro ve Mönchenglöbchen'dan birer müzik grubu da yer aldı.

BAŞKA ÜLKELERDEKİ UYGULAMA

Diğer uluslardan gençler için yapılan uygulamaları karşılaştırılınca gençlerimizden alınan 15 bin Mark'ın tam bir soygun olduğu daha iyi görülüyor.

Fas: Yurt dışında yaşayan tüm Faslılar askerlikten muaf tutuluyorlar.

İspanya: Federal Almanya ve İspanya hükümetleri arasında yapılan bir anlaşmaya göre, İspanyol gençler 20 aylık askerliklerini yaptıkları sonra Federal Almanya'ya geri gelme hakkına sahiptir.

Yunanistan: Yurt dışında yaşayan Yunanlı gençler, askerlik bedeli olarak 300 Mark ödemek zorundadır.

FİDEF 9. Kurultayı 20 Nisan'da Essen'da toplanıyor

Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF) in 9. Kurultayı dünyada başarıyla Federal Almanya'da işçi hakları ve Türkiye'de demokrasi ana beğileri altında toplanacak. 9. Kurultayı sunacak Genel Yürütme Kurulu çalışma raporu Mart ayında tüm örgüt ve çalışma gruplarına gönderilecek tartışmaya sunuldu. Raporun 9. Kurultayı'da tartışılması için ayrılan zaman birimi, yerel deneyimlerin ele alınarak başanların ve etkilerinin sergilenmesiyle değerlendirilecek.

Genç Yıl Kurultayı delegelerinin yüzde 25,6'sının bir yıllık yeni üyelerden oluşması ve bu yıl çok sayıda ilk kez FİDEF kurultayına katılacak delegeler ve üyelerin bulunması, yerel deneyimlerin önemi artırdığı vurgulanıyor. FİDEF Genel Merkezi'nden, kurultaya Federal Almanya'nın 72 şehir ve kasabasında delegeler ve üyelerin katılması, toplam katılımların 800 kişiyi bulacağı bildiriliyor.

FİDEF 9. Kurultayı'na, ayrıca uluslararası kuruluşlar düzeyinde temsilciler, Nikaragua, El Salvador gibi Orta Amerika ülkelerinden, Avrupa başında göçmen işçi örgütlerinden ve Federal Almanya'da parti, sendika ve demokratik örgütler düzeyinde temsilciler de davet edildi. Sanat ve kültür çalışmalarına da fazla önem verilmesi yönünde somut adımların atılacağı Kurultayı'ya, Yaşar Mirac, Hüseyin Erdem, Dursun Akcam ve Yücel Feyzioğlu gibi yazar ve şairler de katılacaklar.

Gazetimiz yazı kurulu üyelerinin de davetli oldukları

BEDEL EYLEMİNİN KALBI BU KEZ BREMEN'DE ATTI

“Olanakları iyi değerlendirirsek kazanımlar elde edebiliriz”

Bu noktada Federal Almanya'da yaşayan gençliğin önemli bir kazanımına değinmek istiyorum. Nedir bu kazanım? Yıllardan beri sessiz kalan gençliğin büyük kesimi başbelası bedel sorununu çözmek için bir deniz gıcı balı kaldı. Bremen'deki askerlik çağında gençlerin bu yönde yürüttükleri çalışmalarla bizim de Gençler Birliği olarak katkılarımız oldu. Bizim bedelin indirilmesi ve son aşamada tamamen kaldırılması için tüm

Bay Fritsche
FEBAG'ı
destekler mi?

Yok eğer buna niyeti yoksa o zaman da gençlerin "en kısa yoldan" para kazanmayı seçmeden 15 bin marklık bedeli nasıl ödeyeceklerini biraz zahmet gençlere anlatsın.

Bremenli gençler 19 Mayıs'ta yeni bedel eylemlerine hazırlanıyor

Özkan: Geceye katılımı mahallî komiteler üzerinden örgütlüydük. Ayrıca genel komitede bir görev dağılımı yaptık. Buna göre bir genel sorumlulu, bir imza sorumlusu ve bir de yayın satış sorumlusu seçtik. Aynı görev dağılımını tüm mahallî komitelerde de gerçekleştirdik. Amacımız bu işbölümünü geçeden önce oturtmak ve sonra da sürdürmekti. Teknik hazırlıklar yürütmek için ise genel komite içinde ayrıca bir görev dağılımı yaptık.

Kurulan mahalli komiteler arasındaki yaratıcı yarışma sonucu 4 haftada bin kişi ile gençliğin sorunları üzerinde konuşuldu

Bremen'de meşaleli yürüyüş

Gecede 28 Mart'taki meşale yürüşümüzün üzerinde durduk. Bu yürüşü gerçekleştirdikten sonra amacımız mahalli komitelerimizin düzenli çalıştığı semtlerde mahalli, küçük pafta eğlence toplulukları ve sohbetler düzenlemek. Bu etkinlikleri 19 Mayıs Spor ve Kültür Şenliğiimize hazırlık niteliğinde ele alıyorduk. Bugüne dek yaşamış en görkemli 19 Mayıs'ı sayıları süregelen aktif arkadaşlarımızla hazırlayacağız. Çalışmayı uzun vadeli kılmak için ise bu süreçte semtlerdeki spor, kültürel ve eğitsel çalışmalarla geliştireceğiz.

**Londra
Halkevi'nin
1. Kongresi
toplandı**

Yabancı düşmanlığı ve ırk ayrımının somut ifadesi olan sınır dışı işlemlerine olan, yabancılarla oturma ve çalışma hakkı tanınmsn, madencilerin savaşımına destek olalım, atom füzelere karşı barış güçleriyle birlikte mücadele, Türkiye'de idamlara işkence, lere 'şon, genel af, erken se- çime gidilsin. Tüm kararlar oy birliği içinde alındı.

Yapılan seçimlerde 9 kişilik yeni yönetim kurulu oluştu- rıldı, **Doğan Can** Halkev- başkanlığına atıldı.

Federal Çalışma Bakanlığı'nın sözcüleri Otzenhausen'deki bir seminerde baklaları ağızlarından çıkardılar

Yabancı işçilerin sorunlarını çözümleyici kolaylıklar kesin dönüş şartına mı bağlanıyor?

Otzenhausen Avrupa Akademisi Federal Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanlığınca birlikte "Gerçek yabancıların bilgilendirilmesi" konulu haftalık bir seminer düzenledi. Çalışma Bakanlığı ve Federal Çalışma Dairesi'nin yanı sıra, sendikaların, işveren kuruluşlarının ve araştırma kurumlarının temsilcileriyle, konuyla ilgilenen çeşitli mesleklerden insanlar toplantıya katıldılar. Çeşitli ülkelerin emçilik ve konsoloslukların seminerde birer gözlemci gönderdiler. DGB'yi Genel Yönetim Kurulu Sekreteri Me-te Atsu temsil ederken, FİDEF'in de seminerde davet edilmesi olumlu bir girişim olarak değerlendirildi. Seminerde, Federal hükümetin 1983 yılında çıkardığı "Gerçek Dönüş Yardım Yasası" sonuçları açısından değerlendirildi ve gelecekteki uygulamalar tartışıldı.

Çalışma Bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına göre eski uygulama "başarılı" olmasına rağmen, yeni bir Gerçek Dönüş Yardım Yasası çıkarmayacak. Ancak yasının 7. maddesindeki daha yoğun olarak uy-

gulanacak. Bu maddede, geri dönen yabancıların bilgilendirilmesi konusuna ele alınıyor. Geri dönen yabancıların "aydınlatılacak" hiçbir kurumun olmadığını öne süren Çalışma Bakanlığı yetkilileri, bakanlığın bu konuda girişimlerde bulunacağını belirttiler.

Verilen bilgilere göre ön görüşmeleri tamamlanan ve Nisan ortasında, büyük olasılıkla Turgut Özal geldiğinde, Alman ve Türk hükümetleri tarafından imzalanacak bir anlaşmayla kesin dönüş yapanlara belirli "yardımlar" sağlanacak. Örneğin Federal Almanya'da yaşayan Türkiye'ye göçmen işçilerin en yakını sorunları arasında yer alan çocuklarının eğitim sorununun çözümü için "geri dönüş garantisi" istenecek.

Buna göre meslek eğitimi yeri arayan ve iyi bir okul eğitiminin özlemini çeken gençlere, ancak aileleri kesin dönüş yapmayı garantilerse "yardımcı" olunacak.

Dönüş teşvikinin daha da cazip hale gelmesi için uygulanan diğer tedbirler arasında Federal Almanya'da

da açılacak yapı tasarrufu hesaplarında biriken paralar ve verilecek düşük faizli kredilerle işçilerin Türkiye'de konut yapmalarında yardımcı olunacak. Çalışma Bakanlığı Kalemli ve Devlet Bakanı Yılmaz'in Şubat ayında Federal Almanya'ya yapılacak ziyaret sırasında ele alınan bu konularda, Türkiye'nin döviz transferi ve paranın geri ödenmesinde devlet garantisi vermesi bekleniyor. Ucuz kredi alan işçiler bu parayı Türkiye'den döviz olarak geri ödeyecekler. Türkiye Postası'nın daha önce de belirttiği gibi konuyla ilgili teknik

bilgiler henüz açıklanmış değil.

İşçi şirketleri tezinin iflası ve geri dönüş istenmesi istenmesi Türkiye'deki işsizlik nedeniyle bu dönüş teşviklerine fazla rağbet etmemesi üzerine Federal Çalışma Bakanlığı yeni bir önlem geliştirdi. Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği üzerinden yürütülmesi düşünülen bu önlemlerle "kişisel yaşam planlaması" yapılacak. Bakanlığın görüşü şu anlama geliyor: "İşçiler, birlikte şirketler açtılar, başarılı olmadı. Artık tek başlarına işletme kursunlar, biz bunda yardımcı olalım." Her gün yüzler-

ce küçük işletmenin iflas ettiği Türkiye'de böyle bir uygulamanın yama-şama geçirilmesi "başarısızlığın planlanması" olarak değerlendiriliyor. Çalışma Bakanlığı yetkilileri toplantıda FİDEF temsilcisinin öne sürdüğü geri dönüş yapanların Türkiye'de uyum sağlayamamaları ve sosyal ve ekonomik sorunlarını çözememeleri halinde Federal Almanya'ya tekrar geri dönmemesi istenmesini ise reddediyor.

10.500 marklık primini yada emeklilik ödentilerinden kendi ödediği payı peşin olarak kesin dö-

nüş yapan işçilerimiz, aradan çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen Federal Almanya'ya geri dönmek istiyorlar. Kimisi primini daha alamamış, kimisinden aldığı sosyal yardımlar kesilmiş ve kendisine çok az bir para ödenerek aldatılmış. Kimisi geçim imkanı bulamamış yalnızlık ve yoksulluk içinde. Her türlü sosyal güvenceden uzak, işsiz kalıp yakınlara muhtaç duruma düşenler var. Yabancılar mektuplarda ve Türkiye'de kendilerini ziyaret edenlere söyledikleri hep aynı: "Biz planımız, siz aynı hatayı yapmayın" veya "aldığımız paradan çoğunu geri verelim ama tek Federal Almanya'ya geri döneyiz".

Öte yandan Federal Çalışma Bakanlığı müşavirleri Alfred Öfner, Wolfgang Ohndorf ve Federal Çalışma Dairesi temsilcisi Hans Seidl yaptıkları açıklamalarda, yabancıların önce 50 binin üzerinde dilekçe bekledikleri halde 13.700 kişinin 10.500 marklık prim alarak dönmelerini "başarılı" olarak değerlendirdiler. Yetkililerin verdiği sayılara göre, prim alan dönenlerin yüzde ikisi kalifiye işlerde çalışmayan işçilerden oluşuyor. Dönenlerin yüzde 74,3'ü dilekçelerinde, gerekçe olarak işyerlerinin tamamen yada kısmen kapanmasını veya iflasını gösterdiler. Ancak, prim alarak dönenlerin yüzde 68,4'ünün kısmen kapalı işletmelerde çalışmış olması, daha önce de özellikle sendikaların uyardığı gibi, Gerçek Dönüş Yardım Yasası'nın kar oranı döşü üretim bölgelerinin kapatılması için kullanıldığını kanıtladı. Emeklilik primleri alan dönenlerle birlikte geçen yasa çerçevesinde kesin dönüş yapanların sayısı yaklaşık 250 bin olarak belirtildi, bunların 130 bin'i Türkiye'ye işçiler. Tahmini sayılara göre 1984 yılında toplam dönenlerin sayısı 600 bin idi.

Gerçek dönüş konusuna nasıl yaklaşılmalı?

Erhan ÖZÇELİK

Dönenlerin Federal Almanya'da kalma hakları garanti altına alınmadan yapılan hiçbir geri dönüş gönüllü değildir. İşsiz kaldığı, işsizlik yardımı veya sosyal yardım aldığı takdirde ölmesin geri dönmeli. Çeşitli nedenlerle dönmeli olanların vereceği karar özgür olamaz. Yeterli bir konuta sahip olmadığı veya Federal Almanya'nın sosyal ve hukuksal düzenine uyum sağlayamadığı gerekçeyle oturma izni iptal edilerek işçi, yabancı düşmanlığının da sürekli kök saldığı bu ortamda ancak kırk katırla kırk saat arasında karar verme özgürlüğüne sahiptir.

Yıllardır Federal Almanya'da çözüm bekleyen yakıcı sorunlarımızın geri dönüş yükümlülüğüne bağlanması, bu sorunların geri dönüş için bir baskı olarak kullanılmasında başka bir şey değildir. Türkiye'deki hükümet ise sadece elde edeceği dövizlerin hesabını yapmakta ve geri dönenlerin sorunlarının çözümü için hiçbir girişimde bulunmamaktadır. Bu durumda tekrar Federal Almanya'ya dönüş garantisi olmaksızın, insanların belirsiz bir geleceğe itilmesine razı olamaz. Gerçek dönüş uygulamaları her aşamada sendikaların ve işçi örgütlerinin demokratik kontrolünde sürdürülmelidir.

Gerçek dönüş garantisinden ne anlıyoruz? Çalıştığı ülkeden

Foto: Lat

HÜTTENHEIM NİRE, NEVŞEHİRİN ARABUSAGI KÖYÜ NİRE?

16 yıl Hüttenheim'da Mannesmann işletmesinde çalışan Mehmet Davarcı yıldı. Nevşehir'in Arabusagi köyünde yapıldığı bu evde acaba Kültür'deki emvili yaşam koşullarını, örneğin akan suyu arıyor mu? deriz mi?

Kesin dönüşçülerden üç mektup, üç izlenim

Sayın Lok kıymetli Ben bey -
Göndermiş olduğunuz kıymetli mektubunuza
Nedim çok memnun oldum. Allahla sizin
sıcaklığını elime ~~götürdüm~~ kavuşturdum. Bu da
as kadar sevdim. Sizi de kavuşturdum. Daha
önceki gibi bu kadar sıcak. Ne kadar hoş
çok güzel oldu Ben. Taktığınız eldivan.

**Sakın buraya gelmeyin hergün
fiyatlarla zam üstüne zam geliyor**

Sayın kıymetli (...) bey,
Göndermiş olduğunuz kıymetli mektubunuzu aldım. Çok memnun oldum. Allah da sizden memnun etsin. Ne işle uğraştığınızı soruyorum. Ağabey ne sen sor ne de ben söyleyeyim. Hayat zehir. Bir umut bekliyorduk belediye seçimlerinden. O umudumuz da kesildi. Neredeyse Dikmen muhtarlığını da kayıp ediyorduk. Ben sandık başındaydım. Kuvvetli birliktir 60 kişi kayıp ediyordu. Ben arada umudum. Belki de

Turgut Özal'ın Suudi Arabistan seferi: Ortadoğu'da yeni gerici ittifakların temeli atılıyor

Özal ile Suudi Arabistan gericiliği sarmaş dolaş

İki ülke arasında yapılan anlaşma uyarınca, Türkiye'de üretimine başlanacak olan F-16 uçaklarının yapımına Suudi Arabistan sermayesi de ortak oluyor

Suudi Arabistan ziyaretinden: Turgut Özal, Prens Abdullah bin Abdülaziz ile
ye ek olarak, bu yıl içinde kullanılmak üzere 170 milyon dolar tutarında yeni bir kredi açtı. Bu kredinin 60 milyon dolarlık bölümü ikinci boğaz köprüsünün yapımında, öteki 60 milyon dolarlık bölümü toplu konut projelerinde ve geri kalan 50 milyon dolar da orta vadeli program kredisi olarak kullanılacak.
Bu arada, Özal'la birlikte resmi

Satışı önleyen yasalar ortadan kaldırıyor

KIT'lerin toptan satışı yasası

ekonomisinin değişik sektörlerindeki faaliyet göstererek.

Yalnız bunlar mı?

Bunların yanı sıra, son aylarda, bölgedeki petrol zenginliği Arap sermayesi ile Türkiye büyük sermayesini iç içe geçiren girişimler hız kazandı ve bu ortaklık temelinde, Türkiye'de yeni yeni şirketler kurulmaya başlandı. Örneğin, Ortadoğu'nun en büyük iki sermaye grubu olan "Faisal Grubu" ile "Al Baraka Grubu"nun Türkiye'ye girmesine izin verilmesinin ardından, Türkiye'de "Al Baraka Özel Finans Kurumu A.Ş. ve Faisal Finans Kurumu A.Ş. adlı iki şirket kuruldu ve bunlar, geçtiğimiz günlerde faaliyetleri başladılar. Her iki şirket yetkililerin yaptıkları açıklamalara göre, bu kuruluşlar bankacılık hizmetlerinin yanı sıra, tarım, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerine yatırım yapacak ve ayrıca, Türkiye'de yapımı kararlaştırılan savaş sanayi projelerinde de ortak olarak çalışacaklar.

Türkiye'de kullanılan "Al Baraka Özel Finans Kurumu" ile "Faisal Finans Kurumu"nun yabancı ortaklarının tümü, bölgede ABD yanlısı gerici rejimleri yöneten diktatörlerden oluşuyor. Bu iki şirketin yabancı ortakları arasında en büyük pay, Suudi Arabistan Kralı Fahd ile Fahd hanedanından dokuzuncu nesil altı bulunuyor. Bu şirketlerin ortakları arasında Pakistan Cumhurbaşkanı Ziya-ül Hık, Sudan Devlet ve Hükümet Başkanı Cafer-el Numeiri, Bahreyn Emiri İsa bin Sültan ve Kuveyt Emiri hanedanından Şeyh Muhammed Salman ve Yusuf Salman yer alıyor. Yerli ortaklar arasında ise, Türkiye büyük sermayesinin yanı sıra, Başbakan Turgut Özal'ın kardeşi Rıdvan Özal, ABD Genel Sekreteri Haçim Savaş, bazı eski MHP yöneti-

İMF buyurdu: Ekonomik büyüme yasak, kemerler daha da sıkı

İMF'nin isteğine göre, ücret ve maaş artışları ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, üst sınır olarak yüzde 25'i geçmeyecek ve daha da aşağı çekilmeye çalışılacak.

Uluslararası Para Fonu (İMF) ile Türkiye arasında Nisan ayı içinde imzalanması beklenen ve "Stand By" adı verilen bir yıllık anlaşmanın içeriği IMF tarafından belirlendi ve bu ekonomik hedefler, anlaşma metninin hazırlanması için Özal Hükümeti'ne iletilti. Bilindiği gibi, Geoffrey Tyler başkanlığında bir IMF heyeti 25 Şubat-12 Mart tarihleri arasında Türkiye ekonomisini denetlemiş, yeni bir anlaşmanın imzalanabilmesi için Özal Hükümeti'nden 1985 yılı bütçe ve programı ile Beşinci Beş Yıllık Planda yer alan ekonomik hedeflerin tümünün değiştirilmesini istemiş ve bu ekonomik

İMF, 1985 yılı içinde öngörülen yüzde 5,5 ve daha sonraki yıllar için öngörülen yüzde 6,5'lik kalkınma hızlarını yüksek buldu ve bunların, yüzde 3,8 ile yüzde 4,3'e getirilmesini istedi.

hedefleri somut rakam olarak saptamak amacıyla, IMF heyeti 12 Mart 1985 tarihinde Türkiye'den ayrılarak ABD'ye geri dönmüştü.

Bundan birkaç gün önce belli olan IMF'nin ekonomik hedeflere ilişkin belirlemelerinin ve Özal Hükümeti'ne dayattığı yeni istemlerin başında, yatırım ve kalkınma hızı miktarlarının önemli oranda getirilmesi ve "kemerlerin daha da sıkılması" gibi noktalar yer aldı. Örneğin, IMF 1985 yılı için öngörülen yüzde 5,5'lik ve daha sonraki yıllar için öngörülen yüzde 6 ve yüzde 6,5 oranındaki kalkınma hızlarını yüksek buldu ve bunların, yüzde 3,8 ile yüzde 4,3'e getirilmesini istedi.

Ayrıca, Özal hükümetince yüzde 25 ile yüzde 30 arasında belirlenen maaş ve ücret artışları ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, IMF tarafından "yüksek" bulundu. IMF'nin isteğine göre, ücret ve maaşlara yapılan artışlar ile tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar, üst sınır olarak yüzde 25'i geçmeyecek ve daha da aşağıya çekilmeye çalışılacak.

Bunların yanı sıra, IMF Özal Hükümeti'nden 1985 yılı bütçe ve programında, Üçüncü Beş Yıllık Planda yer alan bütün ekonomik hedefleri değiştirmesini ve bu hususların, imzalanacak anlaşma metninde yansımaları istedi. Örneğin, IMF'nin direktifine göre, yüzde 25 olarak öngörülen 1985 yılı enflasyon hedefi yüzde 45 olarak ve bir doların fiyatı da, 475 lirası yerine 675 lirası olarak değiştirilecek. Ayrıca IMF, gerek 1985 yılı ve gerekse Üçüncü Beş Yıllık Plan'ın sonraki dört yılı için öngörülen yatırım hedeflerinin getirilmesini ve hedeflenen yatırımların oranlarının 3'er puan getirilmesini istedi.

İMF, Özal hükümetinin 1985 yılına ilişkin dış ticaret hedeflerini gerçekçi bulmadı ve bunların değiştirilmesini gerektirdiğini verdi. IMF'nin isteğine göre, 1985 yılı için öngörülen 8,3 milyar dolarlık

Emperyalist basın Özal'ın, dış borç arayışına "macera ve korsanlık" diyor

Uluslararası bankalar sisteminin yayın organı "Euromoney Dergisi"nin Şubat sayısında, Türkiye ile ilgili olarak yayınlanan bir yazıda Özal hükümetinin dış borç bulmaktaki güçlüğü belirtti ve Türkiye'nin dış borç arayışını, "para avcılığı" ve "Karnip usulü korsanlık" olarak nitelendirdi. "Euromoney Dergisi"ndeki yazıda, Türkiye'nin 1985 yılında dış borç anapara ve faizlerini ödeyebilmesi için, en az 3 milyar dolar yeni dış borç bulması gerektiği kaydedildi ve özel bankaların, Türkiye'ye yeni kredi vermekten çekindikleri belirtildi.

Dergideki yazıda, Özal hükümetinin aralık

İki ilke arasında imzalanmış bir ekiti anlaşmaya göre, Suudi Arabistan geçtiğimiz yıl Türkiye'ye verdiği 500 milyon dolarlık kredi...

KIT'lerin toptan satış yasası TBMM gündeminde

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KIT) satışını öngören yasal engelleri ortadan kaldırarak ve hükümete, bu kuruluşları toptan satma yetkisi veren yasa tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sunuldu. Özal hükümetinin hazırladığı yasa tasarı TBMM'de benimsenildiği ve ayın kabul edilerek yasalaştığı takdirde, hükümet KIT'leri tesisiyle birlikte toptan satışa çıkarılabilecek, bu kuruluşların mülkiyet paylarını tamamını, ya da bir bölümünü satınalecek ve bu amaçla hisse senedi çıkarılabilecek.

Bilindiği gibi Özal hükümeti, geçtiğimiz yıl içinde yasa gücündeki kararnameyle ve bazı yasal düzenlemelerle, KIT'lerin ve kamu gelirlerinin satışını öngören yasal engellerin bir bölümünü ortadan kaldırmıştı. Özal hükümeti, şimdi bu yeni yasa ile hem yasa gücündeki kararnameyle yasa haline getirmek ve hem de, Yürtükteki yasal düzenlemeler, yabancılara toptan satışa çıkarılmasını istiyor. Örneğin KIT'lerle ilgili mevcut yasalara, ancak bu kuruluşların aktif tesisi satışa çıkarılabileceğini ve satışa çıkartılacak payın yüzde 49'unu geçemeyeceğini öngörüyor. Yeni yasa tasarınsa göre, herhangi bir KIT kuruluşu bütün tesisiyle birlikte ve yüzde 100'ü satınalebilir.

Ayrıca yeni yasa tasarı, ekonominin hangi sektöründe faaliyet gösteriş gösteriş, KIT'lerin yabancılara satış ve kuruluşlara, tamamının yasa belli bir bölümünün satışına olanak tanıyor. Oysa mevcut yasalara göre hem KIT'lerin ortaklık payının en çok yüzde 49'a yabancılara satış ve kuruluşlara satışla ilgili ve hem de, Yürtükteki yasal düzenlemeler, yabancı kişi ve kuruluşların satın alması ve tekel maddeleri gibi alanlarda faaliyet göstermelerini yasaklıyor.

Ayrıca, Özal hükümetinin TBMM'ne verdiği yasa tasarınsa göre, gerek KIT'lerin mülkiyetini satın alacaklara ve gerekse, kamu ortaklığı senetlerini satın alacak kişi ve kuruluşlara ayrıcalık tanınmıyor ve her türlü vergi, resim ve harıtan muaf tutuluyor.

Turgut Özal'ın katıldığı Ankara'da, ANAP Genel Sekreteri Hacı Şişgin, bazı eski MHP yöneticileri ile MSP'nin gerici kanadından yönetici ve milletvekili olan isimlerle yer alıyor.

Yine son aylarda, başta İstanbul Boğaziçi olmak üzere, tarihî, kültürel ve turistik değeri taşıyan yapılar, kökler, oteller, arsalar ve tarım alanları, petrol zenginleri Arap Seyahatleri satılmaya başlandı. Bilindiği gibi, yasalara göre, Türkiye'de yabancılar hırs, arsa, tarım alanları ve benzeri gayri menkul ve tasınmaz malları mülk edinemezler. Ancak, Özal hükümeti, Bakanlar Kurulu'nun 21 Ağustos 1984 tarihli Resmi Gazete'de yayınlayarak yürürlüğe soktuğu bir kararla ilgili yasa hükümlerini geçersiz kıldı ve altı Arap ülkesinin vatandaşlarına, Türkiye'de belediye sınırları içinde her türlü mülk edinme hakkı tanıdı. Buna göre, Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman Sultanlığı, Bahreyn ve Katar vatandaşları ile bu ülkelerin kuruluşları, Türkiye'de her türlü mülk edinilebilecek turistik tesis, fabrika, arazi, konut ve benzeri her türlü gayri menkul alıp satılabilecekler.

Dergideki yazıda, Özal hükümetinin aralık ayından bu yana bankalardan istediği 500 milyon dolarlık kredinin, söz verilmesine rağmen bugüne kadar neden geciktirildiği konusunda da ele alınarak, "bazi bankaların borç vermeye yanaşmaması üzerine, 500 milyon dolar bir türlü biraraya getirilmedi" denildi. Euromoney Dergisi'nin belirttiğine göre, dört büyük banka 500 milyon dolar krediyi ancak ay içinde vermek için Özal'a söz verdiler. Ancak, son aylarda Türkiye ekonomisinde gözlenen olumsuz gelişmeler, Türkiye'nin dış borç ödemesinde kritik bir döneme girme riski ve IMF'nin ekonomik gelişmeleri olumsuz olarak değerlendirmesi, bankaların etkilendi ve bazı bankalar kredi vermeye yanaşmadılar.

Ayrıca, Euromoney Dergisi'nde yer alan yazıda, Türkiye'ye kredi vermenin "macera" olduğu belirtilir ve dört büyük bankanın, Türkiye için 500 milyon dolarlık kredi arayışlarını sürdürdükleri kaydedildi. Derginin haberine göre, 500 milyon dolarlık kredi için söz veren dört büyük banka, sonradan kendileri kredi vermekten vazgeçiyor ve bu krediyi, küçük bankalardan temin etmeye çalışıyor. Ancak, küçük bankalar, faiz oranının düşük buluyorlar, Türkiye'nin kabulü ile faiz oranları yükseltiyor ve buna rağmen, yine de 500 milyon dolar biraraya getirilemiyor.

Euromoney Dergisi'nde, "24 Ocak Kararları"nın uygulamaya konulmasından bu yana, ilk defa Türkiye ekonomisi hakkında "olumsuz" değerlendirme yapıyor.

değiştirilmesi direktifini verdi. IMF'in istediğine göre, 1985 yılı için öngörülen 8,3 milyar dolarlık dış ticaret hedefi 7 ile 7,5 milyar dolar olarak ve dış ticaret açığı için öngörülen 1,7 milyar dolarlık hedef de, 3,5 ile 4 milyar dolar olarak değiştirilerek, IMF, bunlara ek olarak daha yüksek oranlarda devalüasyon yapılmasını, yeni vergiler getirilmesini, Kamu İktisadi Kuruluşları'na (KIT) hazine denar bütün yardımların durdurulmasını ve bütün bu noktalardan, imzalanacak anlaşma metninde yer almasını istedi.

Ote yandan, Geoffrey Tyler başkanlığındaki IMF heyeti Türkiye'den dönüştü, bu kuruluşun yönetimine verdiği raporda, Özal Hükümeti'nin öngördüğü ekonomik hedeflerin hiçbirinin gerçekleşmediği belirtildi ve ekonominin gidişatının "endiye verici" olduğu diğeri bildirildi.

Özal hükümeti bu yeni ekonomik hedefleri tümtüyle kabul ediyorsa takdirde, Nisan ayı içinde IMF heyeti yeniden Türkiye'ye gelecek ve bir yıl için bir "Stand-By" anlaşması imzalanacak. Ekonomik gözlemlerinin belirtildiğine göre, IMF ile tam bir görüş birliği içinde olmaması rağmen, Özal ve ekibi, kendileri tarafından öngörülen bütün ekonomik hedeflerin baştan aşağı değiştirilmesini istememekte, kamuoyundan ıyice yalıtılmak ve ANAP içindeki huzursuzlukların artacağı korkusundan büyük rahatsızlık duyular ve IMF'den ekonomik hedeflerin tümtümlü değiştirilmesini ve kağıt üzerinde de olsa, bunların bazıların korunmasını istedi. Aynı çevrelere göre, IMF'nin bu isteklerinden en büyük bir taviz vermesi, Özal'ın da IMF'ye "hayır" demesi ve buna dayalı olarak, IMF ile Türkiye arasında yeni bir anlaşmanın imzalanmaması, yakın bir ihtimal olarak görülmüyor.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...

Tarım satış kooperatiflerine ağır bir darbe

Milyonlarca ortağı olan ve kuruluş amaçları, kooperatif ortağı köylülerin tarımsal ürünlerini değeri pahasına satınalmak olan sekiz Tarım Satış Kooperatifleri'nin işlevleri Özal hükümeti tarafından değiştirilince, bu kuruluşla-

rın son üç yıl içinde yaptıkları destekleme alımları 2,5 defa azaldı. Örneğin, 1981 yılında, bu kuruluşların pamuk, fındık, ayçiçeği, kurum üzüm, kuru incir, soya, yer fıstığı ve zeytinyağı alımlarının toplamı 1 milyon 118 bin tonken, bu, 84'de 426 bin tona geriledi.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz yılın başlarında Özal hükümeti yasa gücündeki bir kararnameli ile Tarım Satış Kooperatifleri'nin yönetimlerine ve sanayi dalında faaliyet gösteren mal varlıklarına elkoymuş, kooperatif ortağı üreticiler yönetiminde uzlaştırılmış ve yerlerine, Özal'ın adamları atanmıştı. Bu değişikliklerden sonra, Özal hükümeti, Tarım Satış Kooperatifleri eliyle tarımsal ürünlerin fiyatlarını çok düşük tutmuş ve bunlara çok az miktarda alım yaptırmış ve böylece, Özal'ın destekli dağıtımıcı holdinglerin, köylülerin ürününü ucuz kapamalarına olanak sağlamıştı.

Akbank'ın kârı: 1984'de 23,2 milyar

Sabancı Holding'in sahibi olduğu Akbank'ın, 1984 yılında 23 milyar 200 milyon lira kâr ettiği açıklandı. Akbank Yönetim Kurulu Başkanı Naim Talu'nun yaptığı açıklamaya göre, bir önceki yıla oranla 1984'te Akbank'ın kârı 1985'deyüzde 300 artış gösterdi. Akbank'ın bir yıllık kârı, ortalama 77 bin 300 kişinin yıllık ücretine denk düşüyor.

Oymapın Barajı da satışa çıkarılıyor

Bir yandan Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KIT) mülkiyetinin özel sektöre ve yabancı sermayeli kuruluşlara devrinin hızlandırılarak yapıldı, öte yandan da kamu gelirlerini satışa çıkararak ve kamuoyunda, köprü-barajı satışları olarak anılan uygulamalara yenileri eklenmeye başlandı. Hükümet tarafından yapılan açıklamaya göre, Boğaz Köprüsü ve Keban Barajı'nın satışları yapılan ilk tertip gelir ortaklığı senetlerinin ardından, Nisan ayı içinde Keban Barajı'nın ikinci tertip ve Oymapın Barajı'nın ilk tertip gelir ortaklığı senetleri satışa çıkartılacak ve bunların toplam değeri, 50 milyar lira olacaktır.

Serbest bölgelerin yerleri kesinleşti

Resmî Gazete'nin 15 Mart 1985 tarihli sayısında yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, Türkiye'de kurulacak dört serbest bölgenin yerleri, sınırları ve faaliyet amaçları kesin olarak belirlendi. Bakanlar Kurulu'nun kararına göre, Antalya ve Mersin'de kurulacak serbest bölgelerin alanları, 510 bin ve 1 milyon metre kare olarak saptandı ve her iki serbest bölgenin de, ticari alanları faaliyet göstermeleri kararlaştırıldı. İlgili karara göre, İzmir-Nemrut Serbest Bölgesi 10 bin ve Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi 52 bin metrekare olacak ve her iki serbest bölgede de, sanayi alanlarında faaliyette bulunulacak. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Devlet Planlama Teşkilatı (DEPT) Serbest Bölge Başkanı Aylaybeyoğlu, bu tesisi ile yapımına hemen başlanacağını belirtti. Serbest bölgelerin 1986 yılında başlatılacak çalışmaya başlayacağını söyledi.

4 Serbest Bölgenin sınırları belli oldu

BİRİNCİ SERBEST BÖLGE İZMİR'DE NEMRUT LİMANI'NDA, İKİNCİSİ ANTALYA'DA SİMDİKİ LİMAN İÇİNDE, AYRILCAK ÖZEL BİR BÖLÜME KURULACAK. ÖTEKİ İKİ SERBEST BÖLGE İSE ÇUKUROVA'DA. BİRİ MERSİN'DE ÖTEKİSİ ADANA'NIN YUMURTALIK'INDA...

kısa... kısa... kısa... kısa...

Rekor: Her 9 günde bir yeni zam yapıldı

İçinde bulunduğumuz yılın ilk ikibüyük ayında, kamu kuruluşlarının ürettiği mal ve hizmetlere yapılan zamların, geçtiğimiz yılın ilk ikibüyük ayında, kamu kuruluşlarının ürettiği temel maddelere 8 defa zam yapıtı ve böylece, bu kuruluşların ürettiği mallara 9 günde bir zam yapılmış oldu. İçinde bulunduğumuz yılın ikinci döneminde ise, temel maddelere yapılan zamların sayısı 32'ye yükseldi ve böylece, bu mal ve hizmetlerin fiyatları üç günde bir artırılmış oldu.

12 Eylül günü iktidarda el koyan generaller sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin "en kararlık dönemi" yazmış olma rekorunu kırdılar. Özal hükümeti de halkı yoksulluqlandırmada rekor kırmaya kararlı görünüyor. Oysa Özal'a sorarsanız enflasyonla Bolivia ve Arjantin'in arkasında yer aldığımız bir "başarı" hem de büyük başarı.

Amerika "resmen" sürdürdüğü Cenevre silahsızlanma görüşmelerini engellemek için her yolu deniyor, herşeyi yapıyor

Reagan'ın NATO ortaklarına talimatı: Yıldızlar savaşına katılacağınızı açıklayın !

● ABD, 26 milyar dolara malolacak olan bu yeni sistemin yükünü diğer NATO müttefiklerinin sırtına yıkmaya çalışırken, bir yandan da görüşmelerdeki "pazarlık" gücünü arttırmaya çalışıyor

Nato ülkeleri savunma bakanlarının 27 Mart'ta sona eren Lüksemburg'daki nükleer planlama grubu toplantısında ABD Savunma Bakanı Weinberger, tüm NATO ülkelerini ve bunun dışında Japonya, Avustralya ve İsrail'e 60 gün içinde "yıldızlar savaşına" olarak bilinen, stratejik savunma girişimi (SDI) projesine katılıp katılmamak konusunda kararlarını bildirmeye çağırıyor.

Ancak ABD'nin ultimatom niteliğindeki daveti henüz olumlu

bir karşılık bulamadı. Danimarka parlamentosu daha NATO nükleer planlama grubu toplantısı başlamadan bu projeye kesinlikle katılmayacağını açıklamıştı.

Weinberger'in NATO dışında çağırda bulunduğu ülkelere Avustralya'nın dışişleri bakanı ise çağrıya derhal red cevabı verdi. Bakan Avustralya Başbakanı Bob Hawke'in bu yılın başında bu programa katılmalarının sözünü olamayacağını söylediğini de hatırlattı.

Fransa ve İngiltere'nin de bu projeye çok kuşkuyla baktıkları biliniyor. Ancak nükleer silahlara sahip olan bu ülkeler henüz olumlu ve olumsuz bir yanıt vermediler.

Federal Almanya'da ise, hükümet çevrelerinden değişik sesler

yükseliyor. Savunma Bakanı, ABD'nin davetinin olumlu olduğunu bildirirken, hükümet adına yapılan açıklamada, cevap vermek için önce bu konuda bazı ayrıntıların iki ülke arasında ve NATO içinde açıklığı kavuşturulması ve herhangi bir zaman kısıtlaması olmadan konunun düşünülmüş gerektiği belirtildi. Federal Almanya Savunma Bakanlığı'na ait bir belge de açıklandı. Bu belgeden, Federal Almanya Savunma Bakanlığı'nın daha şimdiden bu projeye Federal Alman endüstrisinin nasıl katılacağını araştırıyor olduğu anlaşılıyor.

Moskova'da yayınlanan Pravda gazetesi ise, ABD'nin bu davet ile bu projenin maliyetini müttefiklerine yüklemenin yanı sıra, Cenevre görüşmelerinde bu konuda pazarlıklara giren destek sağlamaya ve aynı zamanda, diğer bu

nedenle Cenevre görüşmeleri başarısızlığa uğrarsa sorumluluğu müttefikleriyle paylaşma şansını da elde etmeye çalıştığını yazdı.

Bununla birlikte Lüksemburg'daki toplantı sırasında açıklanan bir gizli belge ile Federal Alman Savunma Bakanlığı'nın "yıldızlar savaşına" projesine ülke endüstrisinin nasıl katılacağını daha şimdiden

den araştırmış olduğu ortaya çıktı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Yayın organı Pravda gazetesi, ABD yönetiminin diğer NATO ülkelerini "yıldızlar savaşına" projesine katmaya zorlamasını birden çok amaç taşıdığını yazdı: Reagan yönetimi, herşeyden önce diğer NATO ülkelerini de "yıldızlar savaşına" projesine katarak Cenevre'de sürmekte olan silahsızlanma görüşmelerindeki "pazarlık" gücünü arttırmaya çalışıyor. İkincisi, Cenevre görüşmelerini bu "yıldızlar savaşına" projesi yüzünden çıkmaza girecek olursa, bunun sorumluluğunu diğer NATO ülkelerine "paylaşılabilir" umuyor. Üçüncüsü de, 26 milyar dolara malolacak bu projenin parasal yükünü NATO içinde ortaklarının sırtına yıkmaya çalışıyor.

Dünya Barış Konseyi'nin çağırısı

ABD yönetiminin Lüksemburg'daki NATO nükleer planlama grubu toplantısı sırasında ortaklarını "Yıldızlar Savaşı" projesine katılmaya zorladığı günlerde Dünya Barış Konseyi Prezidyumu da 25 Mart'ta, Moskova'daki toplantısını tamamlayarak, 100 ülkeden 400 delegenin katıldığı toplantının sonunda bir çağrı yayınladı. "Yıldızlar Savaşına Hayır" başlıklı tasarıya çağırıldı. "Barış için ve bir nükleer savaşın önlenmesi için çalışan tüm hareketleri ve örgütleri, tüm halkları ve hükümetleri uzayın silahlandırılmasına karşı yürütülen güçlü kampanyaya daha da kararlı biçimde katılmaya çağırıyoruz" denildi.

Barış isteyen herkesin Cenevre'deki görüşmeleri ciddi bir olarak karşı gördüğünü dikkat çekilen toplantıda, Hitler faşizminin yenilgisini 40. yıldönümü ile ilgili olarak, savaşın yenilmesini için birlikte savaşan dünya halklarını bu gün de bir nükleer felaketi ön-

Üretimi için 1,5 milyar dolar ayrılan MX kataralarası balistik füzeleri, tahrip gücü Hiroşima'ya atılan atom bombasının 6 katı olan ilk saldıran silahları. 21,5 metre boyunda ve 87 bin kg. ağırlığındaki füzelerin isabet oranları çok yüksek ve 10 atom başlıktı taşıyorlar. ABD bu roketleri üretimi takdirde stratejik potansiyeli önemli ölçüde artacak ve böylece tükendeki nükleer silah dengesi tekrar ABD lehine bozulacak.

MX roketlerinin yapımına karşı protestolar yükseldi, ABD Katolik Piskoposları Konferansı'nın 285 din adamı ABD Kongresi'ne ittifakları ve Konferans Başkanı James W. Malone'un imzasını taşıyan bir çağrıya Kongre'den roketlerin üretimi için gerekli olan 1,5 milyar dolarlık bütçeyi onaylamaması istedi. Dinadamlar, Kongre'ye

BELÇİKA'DAKİ DEV BARİŞ GÖSTERİSİNDE YÜRÜYENLER ARASINDA RAHİBELER DE VARDI

Cenevre'de barış konuşulurken ABD, MX yapımına hız verdi Belçika Cruise'ları kabul etti

12 Mart'ta Cenevre'de başlayan Sovyet-ABD silahsızlanma görüşmeleri sürerken geçtiğimiz günlerde ABD Senatosu'nun ve Belçika hükümetinin aldığı iki karar diyalogo olumsuz yönde etkilebilir.

19 Mart'ta ABD Senatosu 21 MX kataralarası füzenin yapımı için 1,5 milyar dolar ayrılmaması kabul etti. ABD'de, başta kiliseler olmak üzere, birçok örgütün ve toplumsal katmanların karşı çıktığı bu karar Senato'da 45'e karşı 55 oyla kabul edildi.

Pentagon'un hazırladığı ve Beyaz Saray'ın ABD Kongresi'ne sunduğu projeye göre, toplam 100 MX roketinin üretimi öngörüldü. Hepsi 50 milyar dolara malolacak projenin gerçekleştirilmesi için Reagan ve Beyaz Saray yönetimi her yöntemi kullanıyor. İki yıldır gündemde olan projenin, Sovyetler Birliği ile ABD arasında nükleer dengesi sağlanacağını savunan Reagan, son günlerde de bu roketler üretilip, yerleştirilmeden Cenevre'de barışa ulaşılmayacağına iddia ediyor.

Senato'dan geçen tasarruun uygulanabilmesi için ABD Temsilcileri Meclisi'nin de 1,5 milyarlık harcamayı onaylaması gerekiyor.

Brüksel'de 150 binlik gösteri

Martens-Gol hükümeti siyasi güçlüğü nedeniyle en güzel örneklerden birini vererek 15 Mart gün-

MX'i üreten şirketler

yoksulların insanca bir yaşama kavuşabilmesi için kullanılması gerektiği belirtilir. Bu arada Reagan'ın 1,5 milyar dolarlık MX bütçesini onaylamaları için Kongre ve Temsilcileri Meclisi'yle

Alby Nicholson gizli fotoğraf çekerken vurulmuştu

DDR sınırındaki casusluk olayını ABD de kabul etti

24 Mart günü Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Ludwigstast kentli yakınlarındaki Sovyet askeri bölgesinde casusluk yapmakta olan bir ABD subayı, Sovyet nöbetçisi tarafından vuruldu.

ABD'nin DDR'deki Askeri İlişkiler Temsilciliği'nde görevli Alby A. Nicholson, Sovyetlere ait yasak askeri bölgede bir deponun penceresini açıp, fotoğraf çekerken, bir Sovyet nöbetçisi tarafından görüldü. Nöbetçi kendisine Rusça ve Almanca olmak üzere iki dilde "dur" çağrısı yapınca kaçmaya çalıştı. Bunun üzerine Sovyet askeri önce havaya uyan atış yaptı ama ABD casusu durmadı. Üzerine atış açtı. Alby Nicholson olay yerinde öldü. Olay sırasında yakındaki arabada gözcülük yapmakta olan teğmen D. Schatz ise Sovyet askerleri tarafından gözaltına alındı.

ABD hükümetinin casusluk olayını şiddetle reddetmesine rağmen Frankfurt Allgemeine gazetesi Amerikan askeri kaynakların gizli fotoğraf çekme olayını doğruladığını yazdı. Bu olayla ABD, 3 Nisan 1947 tarihli anlaşmayı çiğnemiş oluyordu. Anlaşmanın 10. maddesine göre, temsilcilerle çalışanların "ordu birliklerini ait bölgelere" girmeleri yasaklanmaktadır.

21 Mart İrkçılığı Protesto Günü'nde

Güneyde G.Afrika'nın ırkçı rejimi 43 kişiyi katletti

21 Mart günü Güney Afrika ırkçı polislinin Port Elisabeth kentinde gösteri yapan kara derili halkın üzerine hiçbir uyarıya bulunmadan otomatik silahlarla ateş açması sonucunda 43 kişi öldü. Göstericiler, bundan tam 25 yıl önce Sharpmille bölgesinde yine bencil bir gösteri yapan 300 kadar karaderilinin polis tarafından öldürülüp-yaralanmasını protesto ediyorlardı. 21 Mart 1960 tarihinde meydana gelen bu katliam üzerine 21 Mart Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından alınan özel bir karar ile ırk ayrımına karşı savaşım günü ilan edildi. Bu arada resmi olmayan kaynaklardan, Güney Afrika'da son bir hafta içinde cinayet komandoları tarafından 90 kişin öldürüldüğü bildiriliyor.

İrkçi rejimin son, barbarca saldırısı ABD ve birkaç emperyalist ülke dışında tüm ülkeler tarafından kınandı. ABD Başkanı Reagan ise gerçekleri carptırarak, katliamdan siyahların sorumlu olduğunu iddia etti.

Bu arada, ABD Temsilciler Meclisi Alt Komite Başkanı Edward Markey Amerikan TVA şirketinin 21 nükleer teknoloji uzmanının 1980'den bu yana Güney Afrika'da görevler aldığını açıkladı. Bugüne dek emperyalist ülkeler Güney Afrika'ya nükleer silah yapımı ve üretimi için yardım etdiklerini kabul etmiyor ve bu gerçeği gizlemeye çalışıyorlardı.

Nobel Barış Ödülü sahibi Güney Afrikalı din adamı Desmond Tutu, ülkesindeki huzursuzlukların ana kaynağının ırkçılık olduğunu, ırkçılık ortadan kaldırılma süreci durmadan normale dönmese hükümetin atacağı adımların hiçbir işe yaramayacağını belirtti.

Federal Almanya'nın da Güney Afrika'ya polis ve ordu kuvvetlerinin donatılmasını ve nükleer silah teknolojisinin geliştirilmesini destek olduğu, bu işbirliğinde Israel'in de yer aldığı biliniyor.

yaşaklanmaktadır.

DDR'de bu tür olaylar daha önce de meydana gelmişti. Ağustos 1982'de yine ABD Temsilciliği'nin bir çalışanı, casusluk yaptığı belirlenince, arabayla bir Sovyet subayını ezmiş ve ağır yaralamıştı.

gün de bir nükleer felaketi önlemek için birleşme aşamalarına gerektiki belirtilirdi.

İstidatler, Dinadamları, Kongre'ye gönderdikleri çağrıda bu paranın, ABD'de sayıları 35 milyonu bulan

Temsilciler Meclisi üyelerine gerek mektup ve gerek telefonla baskı yaptığı bildirildi.

rinden birini vererek 15 Mart günü 16 Cruise füzelerini Belçika'daki Florennes üssüne yerleştirilmesini kararlaştırdı. 18 Mart günü de bu kararını- Hristiyanların saflarındaki dalgalanmalara rağmen- hükümet çoğunluğu oluşturan partilere dayatarak meclise onaylatmayı başardı.

Hükümet kararının açıklanmasından iki saat sonra füzelelerin Belçika'daki üsse yerleştirilmeleri tamamlanmıştı. Böylece ABD'den getirilen füzelelerin, hükümetin kararını beklemeden yola çıkardıkları açığa çıkmış oldu.

Açığa çıkan diğer bir gerçek de yitibasından bu yana "kararımızı ertelemek için müteffeklerimizden ikna etmeye çalışıyoruz" teranesiyle Belçika kamuoyunun uyutulmasına çalışılmış olduğu.

Ne var ki Cruise füzelelerinin yerleştirilmesine karşı Belçika halkının duyduğu tepki çok büyük. Füzeleleri yerleştirme kararının alınmasından iki gün sonra Brüksel'de yapılan barış yürüyüşü bu gerçeği bir kere daha ortaya koydu.

17 Mart Pazar günü yapılan gösteriye katılmı 150 bin kişiyi aştı. Bu rakam beklendenin 3-4 katıydı. Komünist partisinin, sosyalistlerin Fransızca ve Flemenkçe konuşan kanatlarının, Flemenk ve Wallon bölgelerinin federalist hareketlerinin, yeşillerin (Agalew ve Ecolo), sosyalist ve komünist gençlik örgütlerinin, Belçika Genel İş Konfederasyonu'nun (FGTB) resmen desteklediği yürüyüşe Katolik İlahi Hareketi'nin, özellikle Flemenkçe konuşan kanadının yığılması bir biçimde katıldığı gözlemlenmektedir. Katolik başvesverlerin taşıdıkları pankartlar ve bayraklardaki sloganlar sosyal-hristiyan partilerinin sonuna füzelelere "evet" demis olmalarını şiddetle eleştirmektedir.

Özellikle Flemenkçe konuşan bölgedeki hristiyan başvesverlerin kararlı ve güçlü karşı çıkışlarının önümüzdeki dönemde Sosyal-Hristiyan Partisi'nin Flemenk kanadında (CVP) çalkantılara yol açması beklenmekte. 1985 yılının genel seçim yılı olması bu çalkantıların daha da kışkırtılabilirlecek.

17 Mart barış yürüyüşüne Türküiller de katıldılar. Yürüyüş kolunda yer alan BTB'nin yanısıra Hollanda'dan gelen bir grup Türküiyeli başvesver de HTTB flaması altında yürüdü.

Ortadoğu'da gerginlik artıyor: 4,5 yıldır süren İran-İrak Savaşı tırmanışa geçti... Şimdi siviller de hedef seçiliyor...

İran ile Irak arasında 4,5 yıldır süren savaş Mart ayı başlarında Irak'ın İran'ın batısında henüz inşa halinde olan bir nükleer santrale saldırması, ardından Ahvaz'daki çelik tesislerini bombalaması üzerine İran'ın da Basra'yı top ateşine tutmasıyla yeniden şiddetlendi. Son iki hafta içinde Ürdün, Kuzey Yemen ve diğer gerici rejimlerin Irak'a asker de göndererek destekledikleri bildirilen savaş büyük kentlerin bombalanmasıyla sürdü. İran birliklerinin 30 kilometre kadar Irak topraklarına daldı, Irak'ı cephede yıpratmak istedi, öte yandan ise hava üstünlüğü nedeniyle Irak'ın savaş kenterlin bombalanması yönünde çektiği bildiriliyor. Öte yanda dört yılda yarım milyon kişinin yitirdiği savaşta son on gün içinde ölü sayısı 30-40 bini bulurken, her iki tarafında daha güçlü olduklarını kanıtlamayı, ve ancak böyle bir güç komurundan görüne masasına oturmayı planladıkları da gözleniyor.

Körfez savaşı, bölge barışı, Körfez'de petrol taşımacılığı ve dünya güvenliği açısından tehlike boyutlarına ulaşırken, taraflar arasında anlaşma sağlama girişimleri de hızlandı. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi her iki tarafı da carpsımlara son vermeye çağırarak, Bağlantısızlar Hareketi adına Raciy Gundari de ateşkes çağrısında bulunan her iki taraf da temas için bölgeye heyet göndermiş durumda.

İran-İrak savaşı geçtiğimiz yıl da yine bu aylarda şiddetlenmiş, o zaman ABD ilk kez bir İran uçagına Körfez'deki bir savaş gemisine çok yaklaştığı gerekçeyle ateş açmış ve gerginliği daha da tırmandıran girişimlerle bulunmuştu. O dönemde ABD yönetimi, İran'ın Hürmüz Boğaz'ın kapatılmasına izin vermediğini,

DÖRTBUÇUK YILDIR SÜREN İRAK-İRAN SAVAŞI HER İKİ ÜLKE HALKINA DA ÖLÜM, YOKSULLUK VE BASKIDAN BAŞKA HİÇBİR ŞEY GETİRMEDİ. SON İKİ HAFTA İÇİNDE SAVAŞ 30-40 BİN CAN ALDI...

böyle bir şeyi girişildiği takdirde müdahale planları yaptığını açıkça ilan etmişti.

Körfez savaşı simdiye dek her iki ülkede ve bölgede gericiligin güçlenmesinden, ABD emperyalizminin gerici Arap rejimleriyle işbirliğinin gelişmesinden ve bölgede önemli askerel konumlar elde etmesinden başka birşeye yaramadı. Savaşın uzaması ve şiddetlenmesi iki kardeş ülke halkının onbinlerle kırımına sebep olmaktadır. Oysa şu anda Ortadoğu'da acil çözüm bekleyen bu sorunlardan başka bir yere çekilmiyor. Oysa şu anda Ortadoğu'da yeni bir ABD müdahalesine açık, en kritik bölge Lübnan'dır. Burada da şimdilik ağıttan devreye

giren yeni olanaklar yaratılmaktadır.

Bugün Lübnan'da İsrail saldırı gücünün yeni boyutlara ulaştığı, Arap gericiliginin ABD'nin de desteğiyle İsrail ile uzlaşma yoluna aradığı, Filistinlilerin kendi bağımsız devletlerini kurma hakkının ortadan kaldırılması için planlar yapıldığı koşullarda Körfez savaşı dikkatleri Ortadoğu'da acil çözüm bekleyen bu sorunlardan başka bir yere çekilmiyor. Oysa şu anda Ortadoğu'da yeni bir ABD müdahalesine açık, en kritik bölge Lübnan'dır. Burada da şimdilik ağıttan devreye

girmeyen Reagan yönetiminin, gerici Arap rejimleri ve İsrail ile sıkı işbirliği içinde, gelişmeler ABD askerel çakılarına uygun biçimde etkilediği izlenmektedir.

Savaş kimin işine yarıyor?

Ortadoğu'da Körfez Bölgesi'ni yaşamsal çıkar alanı ilan eden ABD'nin, petrol gereksinimi ve bunun güvenli alına alınması üzerinde durmakla birlikte ithal ettiği petrolün sadece yüzde dördünü Körfez'den sağladığı, yani bu bölgeye askerel-stratejik çıkarları nedeniyle önem verdiğini ortadadır. ABD'nin bölgede

amacı kalıcı üsler edinmek, her türlü ılerci çıkışı, anti-emperyalist, halktan yana rejimleri kurulmasına karşı, gerici Arap rejimlerini silahlandırmak onlar arasında askerel paktlar oluşturmak ve kalıcı üsler edinmek olmuştur. İran-İrak savaşının bölgede yarattığı istikrarsızlık ve güvensizlik ABD'nin bu stratejiyi uygulamasına kolaylaştırmıştır.

Bu nedenle de ABD için önemli olan savaşın devamını sağlamak olmuştur. Savaş başından itibaren özellikle gerici Arap rejimleri kanıyılı Irak'a destek verirken, İran ile de flörtü sürdürmüştür. Şah devrildikten sonra İran'la silah satışları resmen yasaklanmış birlikte flörtün göz yumarı, İran gericiliciliğini palazlandırmak ve devrimin anti-emperyalist özünü değiltirmeyi de hedeflemiştir. 1983'den sonra İran'da gericiliciliğin güçlendiği, İran emekçi halkının partisi TUDEH' ve savaş karşıtı güçlere ağır baskılar uygulandığı koşullarda ise İran'la yeşil ışık yakmış, müteffeklerin de İran'la kesmiş oldukları ticaret ilişkilerini güçlendirmelerini istemiştir. Savaşın tırmanması ve uzaması da ABD silah ve petrol tekelileri ile bölgede onlarla işbirliği içinde çalışan petrol zengini krallar, şeyhler için vurgun demektir. Ama her iki ülke için de savaş yüzbinlerce ölünün yanısıra, milyonlarca işsiz, çöken ekonomiler, gericileştirmeyen ekonomik ve toplumsal reformlar ve işçi sınıfı üzerinde artan baskılar anlamına gelmiştir. Her iki ülkeye yönetiminin de savaşı, ekonomik zorlukların ve halk üzerindeki ağır baskıları gözdari etmek ve gelişen savaş karşıtı hareketi bastırmak için bahane olarak kullanırdıkları ortadadır. Her iki ülkede de zindanlar savaşı esirlerinin yanısıra savaşı istemeyen, savaşa ve baskılara karşı çıkan insanlarla doludur.

Einstein'ı 30. ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz

Barışçı, özgürlükçü, gerçek bir bilim adamı: Albert Einstein

14 Mart, büyük bilgin Albert Einstein'ın 106. doğum günüdür. 18 Nisan ise 1955'de ölen bilim adamının 30. ölüm yıldönümüdür. Kimilerinin "klasik bilim anlayışının son temsilcisi", kimilerinin "çapımızda bilimde en büyük devrimi yaratan kişi", kimilerinin "atom bombasının babası" olarak nitelendikleri ama tüm dünyanın çağın en büyük bilim dehası olduğu yargısında birleştiği Albert Einstein, 14 Mart 1879'da Almanya'nın Ulm kentinde doğdu. Babası elektrik aletleri üreten bir küçük imalatçıydı.

ALBERT EINSTEIN

Onu mayısa üç yaşında başlayabildiği, dört yaşında babasının eline verdiği pusuladan çok etkileneceği düşüncesi karşısında bir merak kaplıydı. İlkokul yılları, Alman okullarındaki askeri disiplini uymaması yüzünden çok başarısız geçti. 16 yaşına gelindiğinde ise matematik, geometri ve teorik fizik temellerini kendi kendine, en üst düzeyde öğrenmişti. Lise hayatı başarısız oldu, hatta bir ara okulu bıraktı. Zürih Federal Teknik Üniversitesi'ne girmek istediysede ilk yıl sınavları başaramadı. Ertesi yıl ise sınavı başararak ünlü matematikçi Hermann Minkowski'nin öğrencisi oldu. Okulu bitirdikten sonra Bern'de basit bir devlet dairesinde basit bir işte çalışırken teorik fizik alanında bazı araştırmalara başladı.

1905'de bu çalışmaların sonucu dört önemli makale halinde yayınlandı. Bunlardan birinde maddenin atomsal yapısını kanıtlıyor; diğlerinde "Kuantum kuramı"na katkida bulunuyor, bir diğlerinde "devinen cisimlerin elektrodinamik"ini araştırırken "özel görellik" (örelativite) kuramının temellerini koyuyor. Einstein'ın en büyük

elektrik olayı hakkındaki çalışmaları için verilmişti Einstein'ın. Einstein, daha sonraki çalışmalarında başta gelişmesine katkıda bulunduğu Kuantum kuramına, bu kuram nedensellik ve determinizmi yitirdiği için karşı çıktı. O "Modern kozmoloji"yi kurarken doğanın uyum ve düzeninin aynılığına, determinizme, yasaların kesinliğine inanarak, hem makro hem mikro evreni tüm evreni kapsayacak bir model arayışı peşindeydi.

Einstein'ın atom bombasıyla ilişkisi, pekçok kişinin sandığının aksine bombanın geliştirilmesine somut katkı değildi. O atom teorisıyla uğraşmış da, bunu çalışmalarının merkezine hiçbir zaman koymamıştı. Ancak, 1939 yılında bazı Amerikalı bilim adamların Almanların atom bombası yaptıklarını ileri sürmeleri üzerine, Almanya'dan Nazizmin iktidara gelişine birlikte çıkmış ve ABD'ye yerleşmiş olan Einstein, ABD Başkanı Roosevelt'i atom bombası konusunda uyardı ve böylece bombanın yapılmasında etkin oldu. Hiroşima ve Nagazaki'den sonra ise büyük bir üzüntü ve pısmalık içinde şöyle diyor: "Doğa kuvvetlerinin iliklin edindimiz bilgileri dünyaya emverge veremeyiz; ama bir yandan da bilginin kötüye kullanılmasını önleyici güçlerini birlikte sunar..."

Einstein tüm yaşamı boyunca her türlü şiddet, baskı ve savaşla lanetlemiş olan, bilimin insanlığın ve ilerletiminin hizmetinde olduğuna inanarak gerçek bir bilim adamıydı. Daha 1914'de Berlin akademisinde çalışırken, Birinci Dünya Savaşı başlayınca üç Alman üyeli birliğe katıldı ve lanetleri bir bildiri yayınladı. 1933'de Almanya'da Naziler iktidara geçince özgürlükçü, ilerletici eğilimleri, savas ahlaklığı yüzünden Nazilerin tüm listesine girince vatani terketti. Bir süre Belçika, Fransa ve diğer ülkelerde

Türkiyeli göçmen işçilerin bilinç ve kültürel gelişme koşulları

Kalıcı bir yaşamın gerektirdiği kültür

Rıza BARAN

Kemal ŞEREF

Böyle kısa bir yazı çerçevesinde, Türkiyeli göçmen işçilerin kültürel gelişmelerini belirleyen öğelerin tümünü saptamak ve sorunların tümünü çözümlenmek olanaksızdır. Bu nedenle, bu yazıda, başlıca belirleyici yönleri ele alıp irdedeceğiz. Bunu yaparken, göçmen işçilerin özgül ve nesnel koşulları ve Federal Almanya demokratik kamuyunun barış ve demokrasi savaşımını gözeteceğiz.

İzgoçine eşlik eden olguların ve işgücünün toplumsal ve bireysel sonuçlarını araştırmak demek, bu olgu ve gelişmeleri yaratan koşulları, yani göçmen işçilerin yaşam koşullarını eleştirel bir gözle sergilemek demektir. Bu saptamadan çıkarak, yaşam koşullarını üç dilimde somutlamak olanaklıdır:

● **Politik** yaşamdaki göçmen işçilerin sınırlama ve güdülenme en belirgin özelliğini yaşıyorlar.

● **İşyeri ve çalışma koşulları**, aşamaları ve horgörünün somutlaştırılmasını, çıkar temelindeki dayışmanın engellenmesini gösterirler. Göçmen işçiler emeklerini ile ürettikleri değerlere son derece kısıtlı biçimde sahip olabilmekte, bu durum, onların "yabancılaşma"yı en yoğun biçimde yaşamalarına yol açmaktadır.

Onların kültürel gelişmelerini ve durumlarına uygun toplumsal bilinç gelişmelerini zorlaştıran asıl bu olgudur. Türkiyeli göçmen işçi kitlesi, buna karşın, en küçük olasılıkla bile çok iyi kullanılarak, gelişmeye açık olduğuna kanıtlanmıştır. Onlar, göçmen işçiler arasında en yoğun biçimde iş güdülerinde örgütlenmişler ve sendikaların gerektirdiği her eyleme etkin biçimde katılmışlardır. Sendikalar, kitlenin, işçilerin toplumsal bilinç gelişmelerinde en uygun alan ol-

ARABESK SANATÇILARI, ÜÇTELLİ SAZ, KAHVECİ TERAZİSİ: BUNLARA KÜLTÜR DENEYİMİ Mİ?

derme olanağına sahip olmalarına karşın, düşünsel kültür gereksinimlerini doyurma, bu alanda yeni gereksinimler geliştirme konusunda zorluklarla karşı karşıyadırlar. Bu zorlukların onların bireysel noksanlarını değil, yasadıkları durumun sonuçlarıdır.

Ara dünyamızın insanları

Şunu açıkça belirtmeliyiz: Göçmen işçiler, Federal Almanya toplumunun bir bölümünün, kendi kültürlerini eşdeğer saymaması ve onu "gelişmemiş", "ilkel" görmesinden dolayı, ülkelerinde kazandıkları toplumsal deneyimleri, beceri ve yetileri Almanya'daki toplumsal yaşamı biçimlendirmede kısıtlı olarak kullanılabiliyorlar. Yasal engellemeler, salt işgücü olarak görülme ve diğer toplumsal önayaklar, onların toplumsal ve bireysel kültür gelişimini birlikte taşıyan zorlaştıran olgular. Göçmen işçiler, kültürel olarak bir "ara-dünya" da yaşıyorlar. Ülkelerine yoğun ilişkileri

masını, yeni nitelikler kazanmasını zorlaştırır. Şunu bilemek zorundayız: Bu dünyasından benlik, bilinç geliştiremez. Bilinç ve benlik yaşanan gerçek ortamda gelişir, biçimlenir. O nedenle gurbetli yaşamı geçici görmek, geri dönüşten sonra başlayacak yaşama hazırlanmak yada hazırlamak doğru değildir. Ayrıca, bazıları geri dönüşü gerçekleştirene anavatana salt bedenini ve kullandığı eşyaları götürmeyecek, burada yaşamı boyunca edindiği deneyimleri, becerileri vs., kısacası geliştirdiği toplumsal bilinci de birlikte götürecektir ve bu bilinç temeline oradaki yaşamını biçimlendirecektir.

Geri dönüş özlemi, en çok birinci kuşakta belirgin. Birinci kuşak, burada, nesnel olarak işçi komününde bulunmasına karşın, anayurtta başlatılacak küçük üretici kuşağın düşüncesi. Bu da birinci kuşağın nesnel bir bilinç gelişmesini zorlaştırıyor.

Birinci kuşağa karşın, ikinci ve üçüncü kuşakta geri dönüş özle-

mi, yeni düşünsel-kültürel gereksinimler duyarak kültür ve bilinç gelişmelerini zamanın ve durumun istelerine uyurabileceklerdir.

Alman demokratik kamuyuna düşen görev, göçmen işçileri bu savaşımında desteklemek ve varolan "ben merkezli", "Avrupa merkezli" düşünce biçimlerinin aşılmasına katkıda bulunmaktır.

Federal Almanya'da etkinlik gösteren yabancı demokratik örgütler, göçmen işçilerin bilinç ve kültür gelişmelerini belirleyen-yukarıda belirtmeye çalıştığımız-gereksinimleri gözardı etmeden, işgücünün geçici bir olgu olmadığını, Federal Almanya'nın bir göçmen ülkesi olduğunu, Federal Almanya toplumunun çok kültürlü bir yapı gösterdiğini kabul ederek, etkinliklerini, öncelikle bundaki yaşamın güzelleştirilmesi, ikinci olarak da Türkiye'deki demokratikleşme savaşımını desteklemesi yönünde yürütmelidirler.

Son olarak, yanlış anlamaları

kuramının temellerini koyuyordu. Einstein'a en büyük ününü kazandıran ve "bilimde devrim" olarak nitelenen bu kuram, özetle, "biri birine göre değişen devinen bütün sistemlerde doğa yasalarını aynı olduğun"

Piza Kulesi daha ne kadar dayanacak ?

7140 yılında, İtalyan yapı ustası Bonanno tarafından temeli atılan İtalyan Piza Kulesi, daha insanı halindenken "çölmüş", Piza kent halkı, o gün bugündür korkuyla gözlemli kışileşmelerini gördü stiledik kulesinin yıkılacağı günü bekler olmuştü. İlk olarak 1,2 metre eğim kulenin yavaş yavaş daha doğru yatması sonucu eğimin bugün 5 metreyi bulmuş, yalnız kent halkını değil, tüm dünyanı bilimadamları ve teknisyenler de kaygılandırmış, kulenin yıkılmasını engellemek için günümüze kadar çeşitli çözümler önerilmiştir. Öneriler, kuleye metal bir "kılıf" giydirmek, onu yeraltından sağlamlaştırma, diğer taraftan herhangisi bir biçimde ağır vermede kuleyi azaltmayı. Diğer yandan bilim adamları 8 katlı ve 55 metre yükseklikteki kulenin neden eğildiği konusundaki tartışmalarını da sürdürüyorlar. Ne yazık ki bazılarında göre düşünün kendi etrafında dönmüş, bazılarında göre de mermer temellerin önce Kuzey yönünden, daha sonra eğildiği yön olan Güneyden yerleştirilmiş olması. En yaygın görüş ise altındaki toprak kaymasını kulenin eğilmesini neden olmuş. Herşeye rağmen Piza Kulesi'nin daha uzun süre ayakta kalacağı da yaygın bir kana. Bilim adamları, şimdiye kadarki temposuyla eğilme devam edecek, hiçbir önlem alınmazsa bile kulenin 2780 yılına kadar yıkılmayacağını hesaplıyorlar.

Tabii bunlar bilim adamlarının hesapları. Onlar dünyaya başka "eğri" bir şey kalmamış gibi Piza Kulesi ile uğraşırsınızlar, Piza halkı halinden pek memnun, Eğri kuleyi görmek için her yıl bu küçük İtalyan kentine akan onbinlerce turist, kentin turizm "sanayii"nin tıkır tıkır işlemesini sağlarlar.

Kartpostalcılar, kule önündeki

hatıra fotoğrafçıları, şehir turu düzenleyen faytoncular kulenin eğrilğinden değil, tam tersine bir sivri kullunun çıkıp da kuleyi düzeltmesinden korkuyorlar. Nitekim daha önceleri bölgede yaygın bir söylenti olarak dolaşan, "Kıyamet, Piza Kulesi yıkıldıgı zaman kopacak" inancı, şimdilerde yerini "Kıyamet belki Piza Kulesi yıkılınca kopacak; ama Piza halkı için asıl kıyamet, İtalyan hükümeti, UNESCO filan için çüne karşıp kuleyi

düzeltilikleri takdirde kopacak yarısına terk edilmiş durumda. Kule, kentin yaşamı üstünde kadar etken ki, kentin dünyaya tanınmasında kule kadar ve belki de ondan fazla etkili olan ünlü Piza'ların (bizim lahmacunun Italyancası) yüzünün dört köşesinde yayılıp, Piza kentine özgü bir "yemek" niteliğini hemen hemen yitirmişse aldırış bile etmiyorlar. Eğri oturup doğru konuşmak gerekirse hakları da yok değil.

kinin, işçilerin toplumsal gelişimlerinde en uygun olduğu gerçeğini düşününce, kıyeli göçmen işçilerin bu alana istek ve başarıyla görülebilir. Ancak, etkinlik düzeyleri yetersiz değildir, daha da geliştirilmeye muhtaçtır. Bu konuda en uygun görev göçmen işçilerin özgüven ve beceriye sahip olmalarıdır. Bunların şimdiye dek yeterli eğitimi ve yönlendirilmesi, yararlılığı göstermeyen sendikaların görevi olmalıdır.

● Yerleşme-konut alanının çeşitli olgular göçmen işçilerin kültürleşme sürecini etkiler. Konut durumu ve göçmenlerin rutin özgün gereksinimleri yerli yerleşim merkezlerinde zorlukları artırıyor. Toplumsal baskı ve horgörü bu süreçleri etkiler. Göçmen işçilerin yaşam merkezlerinde yaşadıkları belirsizlik, işsizlik, ülkelerine sıkıldıkları komşuluk ilişkilerinin kurulamaması oldu. Göç işçiler, uğradıkları aşılardan yaktınlarmaya karşı, öz köklerini ululaştırmaktan Alman diline değin uzanan tepki bir

yorlar. Ülkelerileyogun sürüyor, Federal Alman muna alşıma ve toplum ma katılma istekleri artıy li kültürlerin birarada y dan yararlanarak yeni kü telikler ve özellikler kaza Kültürel gelişim koşull nın bu durumları biliner laştırılmalıdır.

Çağdaş ve evrensel değer biçimi, öğelerden birinin kurulmasını (mutlaklaştırılmasını) haklı görmez. Kültürler kendi kültürel birleşimleri tarafından güldürülür ve mahdud. Tek kültürlü salt egemen kalma eğilimleri ile meli, buna karşı konmaları, radan şu sonuca varmak. Göçmen işçiler öz kültürlerinin Federal Almanya'da yaşamda eşdeğer görülmemek ve bunu gerçekleştire zorundadırlar. Bunun kültürel kökenlerini gerektiren fazla vurgulamak yada uymak yanlışına düşme göstermelidir.

Göçmen işçilerin yaşadıkları "ara-dünya"yı, içinde bulundukları toplumdan ayrı düşünmek olanaksızdır. "Ara dünya" kavramı salt onların durumunu değil, gelişim eğilimlerinin neye bağlı olarak gerçekleşeceğini belirlemek için kullanılmaktadır. Göçmen işçilerin yaşadıkları kültürel ve biling gelişimlemleri, onların öğrenim ve iş hayatlarındaki durumları ve çok kültürlü toplumda edindikleri deneyimleri yansıtmaktadır.

**Düş dünyasında
benlik geliştirilemez**

[illegible]

Birinci kuşağa karşı
üçüncü kuşağa geri dö-
mi o denli belirgin ol-
Onlar "buraya dönük"
lar ve yaşamlarını da
kurmak isteyeceklerdi-
nedenle, burada yaşa-
neklî düşünen insanlar
men işçilerin anadille-
renek öz kültürlerini
öğelerini edinmelerini
kültürleri açık, özünü
yaşadıkları ortamda di-
kileri üretken çözen in-
rak yetişmelerine katkı
malıdır.

**Gurbetteki yaşam
"geçici" olmadığı
anlaşılmalıdır**

Bu anlattıklarımızda da
ça varabiliriz: Belli sa-
yeli insan, artık Feder-
da yaşayacaktır. Bur-
"geçici" değildir. Göç-
uzun süredir burada y-
na göre, benliklerin y-
gelişmelerinin bir böl-
rada gerçekleştirmek
dadır. İkinci kuşanın
bölümü, öncünü kuşa-
de tümü buradaki ört-
türecekler. Onlar, bu
ki yaşamaların kendi
doğrultusunda biçim-
cek duruma yetişme-
dirlar. Edilgenlikten ku-
şık davranış ve eylem-
kazanmaları gereklidir.

[illegible]

Göçmen işçilerin ö
ran sorun, bu kültüre
dizgesini parçalamak
türlerinin yaşamun tü
rında en özgür biçim
gelişmesini sağlamakt
onlar, yukarıda değin
şünsel kültür alanında
ları gidermek olanağı

Son olarak, yanlış önlemek için şunu biliriz. Burada toplumun birleştirmesi için kültürel ve bilingüv yararak olacak deneylerini ülkesindeki leştirme uğrında mine sunacaktır. B mesisi gereken insan malıdır.

(*) Ancak bu sırada yitirdiğimiz edilemez. Özellikle de bu görüşü Almanlar oturduğu bölgeler içlerinde yitirdikleri şuluk ilişkileri geliştirmişler, içişmaları yaygınlara. Her türlü önyargı ve her türlü edilgenlik bınak yerler. Sorunların çözümünü içine yitirmiş kültürel özelliklerini yitirmiş kalıplaştıran kalıplaştıran bölgelere yapılabilecek alınacak kararlara göçmenliğin sağlanma ve onları geliştirici, geliştirici güçleridir. Bu süreç içinde kökenlerden gelen insanları ve toplumun anladıkları etkileşim içinde yeni bir kültür. Bizce de desteklenmesi gereken bu oluşum

[illegible]

Tüm dünya insanlığın yetiştirdiği en büyük ustalarından olan Johann Sebastian Bach'ın 300. doğum yıldönümünü müzik etkinlikleriyle kutluyor

300 yıl öncesinden günümüze uzanan müzik: Johann Sebastian Bach

Ayşe ÇINAR

Bu yıl, Batı müziğinin en büyük ustalarından besteci Johann Sebastian Bach'ın 300. doğum yıldönümü kutlanıyor. Bu konuda bir yazı yazmayı düşündüğümde, aklıma aylar önce gazetelerde okuduğum haber geldi: Bir piyanist, Federal Almaya'nın şehirlerinden birinde halka geceleyin Bach'ın "Goldberg Varyasyonları" adlı eserini çalmak istemiş, ama bu açık hava konserinin yapılacağı semtin sakinleri-sanırım çoğu erkenden kalkıp işe gitme zorundaydı-bu etkinliği protesto etmişler.

Gece yarısı halka piyano çalmak da neyin nesi diye sorarlara, Bach'ın bu eserinin hikayesini anlatmak gerekir.

Alman asılladelerinden Kont Kaiserling müziği çok severmiş. O kadar ki, sık sık hastalanıp gece uykusu kaçtığında özel müzikçisine klavsen çaldırır. Kont Kaiserling, Goldberg adlı bu müzikçisini ara sıra Leipzig'te bulun ve besteciliğiyle olduğu kadar klavsen ve org çalmadaki ustalığı ile ün salan Bach'a götürüp sanatını geliştirmesi için ders verdirirmiş. Kont, Leipzig'de bulunduğ günlerden birinde Bach'a, uykusuz gecelerinde dinleyeceğ, içini açacak klavsen parçaları arzu ettiğini belirtmiş. Bach, Kont'un bu arzusunun bir araya ve bu aryanın otuz değişiminden oluşan bir eser besteleyerek yerine getirmiş.

Kont, bu eserden o kadar hoşlanmış ki, Bach'a 100 altın ihsan etmiş. Bu varyasyonları da dinlemekten hiç usanmamış. Uykusuz gecelerinde, "Sevgili Goldberg", dermiş müzikçisine, "haydi bana varyasyonlarından birini çal". Müzikbilimcileri bu hikayenin doğru olup olmadığını tartışsınlar, "Goldberg" aslı bu esere bağlanıp kalmış. Bach'a bu hikaye, Bach'ın hayat koşullarını yansıtmaması açısından gerçeğe uygun. Bach da, zamanının bütün sanatçıları gibi, geçimini müzikle sağlayabilmek için ömrübellah asılladelerin ilgisini ve beğenisini kazanmak zorundaymış. Bu nedenle, çeşitli asılladelerin hizmetine girerek Lüneburg'da, Weimar'da, Arnstadt'ta, Mühlhausen'de, Cöthen'de ve en son olarak da 27 yıl Leipzig'de çalışmış. Sık sık yer değiştirmiş olmasından ve kaydedilen bazı olaylardan müzikbilimciler Bach'ın hizmetinde olduğu asılladelerle kolay kolay anlaşamadığı ve geçimsiz bir kişiliğe sahip olduğu sonucunu çıkarıyorlar. Aslında asıl sorunu sanatçının kişiliğinden değil, sanatçının o zamanki toplumsal konumunda aramalı. Para, sıradan müzikten hiç anlamayan, bazen de müzik zevki günün modasına göre değişen asılladelerin elinde. Para kazanmak zorunda olan müzikçi, asılladelerin sayu-na gitmek, eserleriyle onların yeteneksiz veya şımarık kulaklarını

ESKİMEYEN VE AŞILAMAYAN BİR MÜZİK DEHA'SI: J.S. BACH

okşamak zorunda. Nitekim Bach, sanatından taviz vermek istemediği için, günün modasına uyup bugün büyük hayranlık uyandıran kendi müzik anlayışından ayrılmadığı için, asılladelerin kendisine her zaman Kont Kaiserling gi-

bi cömert davranmamışlar. Bach, 1750 yılında Leipzig'te öldüğünde kansına geçinebileceği kadar bile para bırakamamış. Karısı düşkünlük evinde ölmüş. Bach, Leipzig'teki Aziz Yahya Kilisesinin mezarlığına gömül-

müş. 1800 yıllarında bu mezarlığın yol yapımı için kullanılması kararlaştırıldığında Bach'ın mezarının nerede olduğu bile kesin olarak saptanamamış. Ne kadar gösterişsiz ve bakımsız bir mezar olmuş olmalı!

Haydn, Mozart, Beethoven gibi ünlü besteciler Bach'ın eserlerini unutmamışlar, onlardan çok şey öğrenmişler. 19. yüzyılın başlarında Bach'ı kitlelerin ilgisine tekrar sunan gelişmenin öncülerinden biri de Goethe olmuş. Kendisi saatlerce Bach'ın müziğini dinlemiş.

Bach'ın 300. doğum yıldönümünde siz de eserlerini, hiç olmazsa Goldberg Varyasyonlarını dinleyin. Bach'ın katık kasları ve ünlü sesi ürktürmesin diye de şu bilgileri ekleyeyim:

Yedi kuşak müziği yetiştiren ve Bach adını taşıyan 60 kadar müzikçi tarih kayıtlarına geçiren ailenin fertleri, Johann Sebastian Bach'ın zamanında bir araya gelir, seven Alman halk şarkılarını hep birlikte çok sesli olarak söyler eğlenirlermiş.

Bach, Goldberg Varyasyonları'nın kompozisyonuna bir iki Alman halk şarkısının ezgisini de yerleştirmiş. Bu şarkılardan birinin sözleri şöyle:

Beni lahana ve salgama yemekleri buradan kaçırdı.

Daha uzunca kalırdım, anemem et yemeği pişirmiş olaydı,

Çağdaş müzik otoriteleri Bach'ı modern müziğin öncüsü olarak tanımlarken, en önemli özelliklerinden birinin aynı müzik temasını sürekli geliştirme ve bundan yepyeni bir müzik elde etme tekniği olduğunu vurguluyorlar. Büyük ozanımız Nazım Hikmet'in "Sebastian Bah'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu" adlı şiiri, Bach'ın sesle, müzikle yaptığını sözle, şiirle yapma denemesidir. Nazım, Bach'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu'ndan esinlenerek yazdığı şiirde aynı temayı geliştirerek tekrarlamayı ve bu tekrarda hep değişerek yükselen diyalektik hareketteki gelişmeyi yakalamayı deniyor

Sebastian Bah'ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu

Güz sabahı üzüm bağında

sıra sıra бүкілүм бүкілүм китүклерин текарн,
китүктерде салкымларн,
салкымлар текарн,
текарде айднлнпн.

Gecelerin çok büyük, çok beyaz evde
her birinde ayrı ısık
pencerelerin tekar.

Yağan bütün yağmurların tekarн,
топраға, ағаса, денизе,
еліме, үйүзіме, гөзіме
ве камда ezilen damларн.

Günlerinim tekarн,
yıldızlı gökyüzündeki tekarн,
ve bütün dillerde "sevirmen" un
tekarн,
ve yapraklarda ağacın tekarн,
ve her ölüm döğüşünde acı tez
biten yaşamн.

Yağan kardaki tekarн,
incekten yağan karda,
lapa lapa yağan karda,
buram buram yağan karda,
esen tipide savrularак
ve yoluma kesen kardaki tekarн.

Çocuklar koşuyor avluda,
avluda koşuyor çocuklar.
İhtiyar bir kadın geçiyor sokaktan,
sokaktan ihtiyar bir kadın geçiyor,
geçiyor sokaktan ihtiyar bir kadın.

Gecelerin çok büyük, çok beyaz evde
her birinde ayrı ısık
pencerelerin tekarн.

Melike Demirağ, Şivan Şanar Yurdatan altı aylık ortak çalışmalarını değerlendiriyorlar

Sanatın sesi "nutuk atmak"tan daha etkili olabiliyor

Melike Demirağ, Şivan ve Şanar Yurdatan, altı ay

orkestrasıyla, alışılmadık dışında bir yapı ve tabii alışılmışın dışında maddi şartlar gerçekleştiriyordu. Bir

Salkımlarda (tanoların)

Şanar Yurdatapan, altı ayı aşkın bir süredir devam eden "Türkülerimiz Kardeşdir/Sitranen me dost'in" adı altında sürdürüyorlar. Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Avusturalya konserleri ve etkinlikleri bu çalışmaların bir parçasıydı. Türk ve Kürt sanatçıların ayıldır süren bu ortak çalışmalarını gerek sanatçıları gerekse dinleyicileri açısından önemli bir deney birikimi yarattı. **Türkiye Postası**, **Melike Demirağ**, **Şivan** ve **Şanar Yurdatapan**, ortak çalışmalarını, karşılaştıkları sorunları ve deneyimleri konusunda konuştu.

ŞIVAN VE MELİKE DEMİRAG BAŞARILI KONSERLERİNDEN BİRİNDE BİRARADA

Türkiye Postası: Önce, altı ayı aşkın bir süredir devam eden "Türkülerimiz Kardeşdir" çalışmalarının ana amacını soralım.

Melike Demirağ: Bugünkü Türkiye'deyok edilmek istenen, inkar edilen, daha da kötüsü yağmalanan, terk edilmiş Kürt kültürünü ve ürünlerini saldırdan korumak, hakkı olan saygın yere yerleşmesine katkıda bulunmak. Hele bizim sanat dâhirmiz müzikte: Ama dilinde türkü söyleyenleri zindanlar, ölümler, en hafifhise süngün beklemleri Kürt Türkülerine Türkçeleştirmek ya da TV'de söyletme ya da "Türk Hafif Müziği" diye sunmak, bu türküleri emilemeyecek olma marifet sayılıyor? Türk ulusu, bir kardeş ulusun kültürünü bırakacak kadar küçülmüşler mi? Ama bir adan ötede, hepimiz ikinci bir gövde daha bekliyoruz. Yüzyıllarca Anadolu'da yan yana, iç içe yaşamış birçok halk, (Başta Türkler, Rumlar, Kürtler, ve Ermeniler) birbirlerini karşılayarak etkileyerek çok renkli bir mozaik oluşturmuşlar. Anadolu kültürü... Bu kültürün ortak veya kardeş ürünlerini "Su senindi-bu benindi", sen benden kaldın, yok ben sendi" diye miras kavayısına doğru havırısız evlatlar gibi çekipbir parçalamak da gereksiz. Yarı baskı ve sömürü tarihine karıştığın-

da, kültürlerimizin yakınlığıyla, ortak yanlarıyla gurur duyacağız.

Şivan: Kısa dönemdeki bir amacımız da, her iki halk arasında da yayılmaya çalışılan şoven görüşlere, intikamcılığa, düşmanlık tohumlarına sanatımızla cevap vermektir. Çok yakından biliyoruz; Melike'ye ve Şanar'a "Size mi kaldı Kürtleri savunmak, krallardan çok krallıklı yapıyorsunuz" dediler... "Ah, bu Kürt meselesini karıştırmayalım, yok anda eğer çar, dönerdiniz!" dediler... Bana daha ağırtahtı dediler: "Maşallah, Türklerle kucak kucak, İbrahim Tatlıses olacak" dediler... "Türkülerimiz nasıldır dedik olurmuş; Şivan dışımanla işbirliği yaptın, bu karşı-devrimci konsemlere güveniyin" diye ev e dolastılar. Ama haklarımızdan dostluğa ve işbirliğine özlem çektiğine bir an kuşku duymadık... Sonuç da bizi haklı çıkardı.

Türkiye Postası: Bize altı aylık ortak çalışmalarınızın bir dökümanı yapabilir misiniz?

Melike Demirağ: Birlikte çalışmanın kökü daha da gerilere uzanır. 1983 yılı sonlarında tanıştık Şivan'la ve birlikte çalışmaya karar verdik. 1984 başlarında İsveç ve Norveç konserleriyle seyrir-

önüne çıktık. Sonra Aiman WDR radyosuna verdiğimiz konserle devam etti işbirliğimiz. Stüdyoya girdik, Şivan'ın 8. ve 9. kasetlerini oluşturan müziklerin büyük bir bölümünün düzenlemelerini Şanar hazırladı, ben de vokalle katkıda bulundum. Bir yandan da "Türkülerimiz Kardeşdir" programının müzikleri ve ana hatları belirleniyordu birlikte oldukça.

Türkiye Postası: Bu müziklerle bir kaset oluşturdunuzu biliyoruz. Plak yapması düşünülmüyormu?

Şivan: Federal Almanya'da Pläne Verlag ile yapılmış bir anlaşmam var. Bu anlaşma çerçevesi içinde bu plağın da aynı yayınevinden çıkmasını düşünüyoruz. Ama tabii asıl hedefimiz, çalışmaya kalıcı hale getiren böyle bir plağın, mümkün olduğu kadar çok ülkede yayınlanmasını sağlamaktır.

Türkiye Postası: Bugüne kadar kaç ülkede kaç konser verildi? İşbirliğiniz sürecek mi?

Şanar Yurdatapan: Stockholm, Uppsala, Göteborg (İsveç), Oslo (Norveç), Arahheim (Hollanda), Brüksel (Belçika), Kopenhag (Danimarka), Sydney ve Melbourne

(Avustralya), Berlin, Köln, Bonn, Hannover, Nürnberg ve Rüsselsheim (Federal Almanya) konserlerinde yaklaşık 12.000 izleyici seslendi. Ayrıca Köln WDR radyo konseri, İsveç, Norveç, Avustralya'daki radyo röportajları, Belçika ve Avustralya'daki TV programları ve hemen bütün ülkelerdeki basın röportajlarıyla birlikte, seslenilen kitle çok daha genişliyor. Federal Almanya'da ZDF'in yılbaşı programına katılmaları ise son anda bilinmeyen bir nedenle (!) iptal edildi.

Türkiye Postası: Yurt dışı kuruluşlarında bütün bu çalışmalar demokratik Türk ve Kürt demokleleriyle yürütülmüş daha ilkel ve akıcı olmaz mıydı? Bağımsız çalışmaları veya yabancı kuruluşlarla işbirliğini tercih ettimiz!

Şanar Yurdatapan: Bunun nedeni ikili: önce, demokratik kuruluşların ağımsız olduğu bir yapıya politik amaçlı bir çalışmaya planladıklarında sanat etkinliğine belirti bir yer, belirti bir süre, belirti teknik sınırlar sağlıyorlar. Böyle alışagelmış. Oysa bizim düşündüğümüz program- bir tiyatroya değil ama belirti bir senaryosu olan, işkolların nereden yapıldığı, seslendirmesiyle, dia tekniğiyle,

her madde şartlar gerektirdi. Bir demokratik kuruluş: Bu konserin gerçekleştirilmesi için şu kadar saatlik ses gücü, şu kadar mikrofon ve bilmem ne kadar girişli mikser, falan takatte şu kadar ışık, şöyle bir sahne, böyle afişler, şöyle program broşürü, şu kadar para gerekir... demek bugünkü koşullarda onlarla alay etmek gibi bir şey... Yapmak istediğimizi -zararını sineye çekmek pahasına- yavaş yavaş göstermemiz gerektiğine inandık ve öyle yaptık.

Şivan: Bir başka pratik neden daha vardı bağımsız çalışmak istememizde: "A" kuruluşu bir gece mi düzenliyor? "B", "C" ve "D" kuruluşları ya baltalıyor, ya da kendi insanların katılmamı engelliyor. Çünkü gecenin ardından yalnız şu konuşulacak: "Kaç kişi geldi mi?" Kimin gecesi kalabalıkla onun daha güçlü olduğu ortaya çıkacak... Sırf bu yüzden -futbol klübü tutar gibi- anlaşılmış dişimeler sürüyor çok yerde, hepimiz biliyoruz. İstedik ki, "İki halkın" dostluğuna yönelik bir çalışmaya böyle dişimelerin dışında tutabilelim.

Türkiye Postası: Bu çalışma boyunca karşılaştığınız en olumsuz şey neydi?

Melike Demirağ: Konserlerde Türk seyircisinin azlığı... Çok doğal, konsolosluk baskıları ve gözdağları, politik bilinci ortada duran insanların yıldırtı. Ama -Avustralya hariç- hemen hemen her yerde Türkler, seyircinin küçük bir bölümünü oluştuyordu. Oysa bütün bu ülkelerde ve kentlerde bir sürü ilercil Türk var, sayı ile biliyoruz. Bir Türk ve bir Kürt sanatçının böyle bir çalışmaya çok mu sık oluyor da kamışmışlar, anlayamadım.

Türkiye Postası: Ya en olumsuz gördüğünüz yöner...

Şivan: Gittiğimiz hemen her yerde Avustralya örneği yaşıyoruz. Türk ve Kürtler ve onların kuruluşları-gereksiz kuşku kıldanlar sıyrılıp daha köklü işbirliklerine yöneliyorlar... Hayalci değiliz... Yılların biriktirdiği kinler ve kuşku baki bir konserin şırlığı değneyle gözlemeyiz tabii. Ama gene de, sanatın sesi nuruktan daha etkili oluyor.

Salkımlarda tanelerin, tanelerde aydınlığın.

Yürümek iyiye, haklıya, doğruya döüşmek yolunda iyinin, haklının, doğrunun zapfetmek iyiyl, haklıy, doğruy.

Sessiz gözyaşın ve gülümsemen, gülüm, hüçürüklerin ve kahkahan, gülüm,

pırl pırl beyaz dişli kahkahının tekrarı.

Göz sabahı üzülm bağında
sıra sıra, büküm büküm kütüklerin tekrarı
kütüklerde salkımların
salkımlarda tanelerin
tanelerde aydınlığın
aydınlıkta yüreğimin.

Tekrardaki mucize, gülüm,
tekrarın tekrarsızlığı...

Sayın Server Tanilli'nin Stockholm Konferansı sırasında yazdığı "Farvel" (İsveççe: Elveda) başlıklı şiiri okuyucularımızın gelen istekler üstüne geçen sayımızda sanat sayfamızda sunmuştuk. Ancak dizi ve düzeltme hataları yüzünden kimi dizele birbirine karıştı ve şiir bütünlüğü nü yitirdi. Şiiri yeniden yayınlariken hem okurlarımızdan, hem de sayın Tanilli'den özür diliyoruz.

FARVEL (*) Server Tanilli

Sana geldik,
Bin hancıer saplı yüreklerimizdeki
acılarımızız biz,
Sen açtın kucakını, o eşsiz gülüşünle,
Sen, İsveç, unutulmaz dilberi Kuzeyin,
özgürlüğün sevgilisi, sevgilimiz.

Seninle bir sofrada bir ekmekli buluştuk,
özgürlüğün ekmeklini,
Ah! Bilsen ne doyumsuz şey,
seninle bir arada yaşamak onu.
Biz, inan ki yeye aşkıy yindirdi,
bir özgürlüğe, bir sana.
Bu iki aklıla koyulacağız yola.

Bugün ayrışık günü,
şu an ayrıştığın saati.
Bir bilsen içimizi dolduran heyecanı.
Seninle vuslat bir başka, ayrışık bir başka,
anlatılamaz ki.
Bu ayrışıkla vuslatın da beraber olacak;
Seninle gidiliyor zalimce, seninle;
İsveç, unutulmaz dilberi Kuzeyin.
Eş eşsiz güzellik, ev sen eş dostça uzanan el,
Farvel, farvecel, farveceeee!!!

(*) "Farvel" diye okunan "farvill", İsveççe "elveda" demektir.

"Bazı çevreler, sade giymiş kuşamı yüzünden eşimi solcuklukla suçladılar" **Rahşan Ecevit'i** parti başkanı yapmaya hazırlanan Bülent Ecevit

"Rejim hatırına nelele katlanıyordur yarabdim" **Rauf Taşer**

"Oy için gittiğim her yerde vatandaş aç olduğunu söylüyor. Seçimden umut yok." **Belediye seçimleri yapılan Çoğuluhan'ın ANAP'lı Belediye Başkanı** adayı

"Ahmet Çiloğlu niye istifa etti? Daha bir hafta önce, hanımefendisinin yaptığı yağlı boya horoz resimli bir kravatı getirip boynuma takmıştı." **Partisi dağılmakta olan MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Arap dostlarımız Türkiye'de arazi ve mesken alınsınlar. İnsan bir yerde eyle varsın, oraya daha sık gider. Araziyi ceplerine koyup götürüyorlar mı? Orada duruyor. Meksika'ya ayların 'Arap zenginlerine Türkiye'de büyük toprak ve mülk satılması tartışmasında Turgut Özal

"İnsanlar kendilerini fazla emniyetle hissedelerse, sosyal güvenliğin fazla olmasına ihtiyaç kalmaz. Bu yüzden Avrupa, Amerika'nın gerisinde kalacaktır." **MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Kadife eldivenlerimizin içinde çok yumurkamlı olduğunu kimse unutmamalıdır." **MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

hapse girdi

İzmir'in Alsancak semtinde içkiçilik yapan Mehmet Karaali bir yandan pahalılıkta, bir yandan da nasıl uyuşturacağını bir türlü bilemediği KDV'den bunalanma dayanamadı, tüm Türkiye halkının hislerine tercüman oldu, "Özal'a oy verin..." dedi ve lalin arkasına anası, avradıyla getirdi. İki çocuk babası "ortadirek" içkiçik Mehmet için boşaltıp o an için ferahladı ama bir "sayın muhbir vatanlı" sayesinde kendisini önce karakolda, sonra da hapse buldu. Mahkemede, pahalılıkta herkesin yakınıydı, herkesin başını çarptırıyor beliren içkiçik, "bula bula benî buldular" dedi. Hakimler de içlerinden aynı küfürleri sallıyor olucaklar ki, Mehmet Karaali'nin tahliyesine karar verdiler.

Ayranımız yok içmeye, uçakla gideriz şeye

Başbakan Turgut Özal'a, resmi gezilerinde kullanılmak üzere alınacak uçak için tipine ve fiyatına ilişkin çalışmaların bitirgi öğrenildi. Özel bir uçak alınmasını nedeni "Başbakan'a zinde bir yolculuk ve yolculuğa çıkmaya olanak sağlama" şeklinde açıklandı. Söz konusu uçakta, telex, telefon, iletişim bürosu, kendisini içinde evindeymiş gibi rahat hissedeceği sayıları, konforlu dinlenme odaları ve yatakları olacak. Böyle bir uçakla maliyeti milyarlaran aşacaksa da ne gam! 45 milyon içmeye ayranımız olmadı. Türkiye'de Özal, vatanı satışıyla pazarlığını yapacağı dış gezilerine özel uçakla gireti.

Yorum: Ünlü film yönetmeni ve aktör Peter Onofri'nin "yönetip oynadığı İnce Memed filmi Türkiye'de yasaklanması sinema ve sanat çevrelerinde tam bir skandal olarak niteleniyor.

Tunca Tuskay'ın atanması sonrası eski MHP'li "milyonluk tosunuk"ların kadrolarlığı devlet kurumlarından bir haline geldi. Çaycılar veya kantin memurlarının programcılığı, program seçilme atanmasından tutun da, günlük dile yerleşmiş sözcelemlerin ya-

yetmişyormuş gibi, şimdi-yeni teknik olanaklarla- konuşmacıların konuşmalarından da anda kesilip sansür edilmesine kadar her türlü kargaşa TRT'de yaşanıyor. Geçenlerde, bir program çekimi için TRT'ye getirilen bir eşek de bıldıgınc

klımı ve karar alınmıştı. Televizyon stüdyolarında ortalık bir eşek vardı. Gazeteler haberi "TRT'yi karıştıran eşek" başlığıyla verirken, okuyucular "TRT'yi karıştıran asli eşek kim acaba" diye sormaktan kendilerini alamadılar, kimileri "eşek değil kurt" diye düzelttiler.

rinin basarını sağlık politikalarının sonucu verem mülak bir yeniliğe uğratılmıştır" diye açıklamalar yapılmıştı. Verem Savaş dispanserleri de kapatılmıştı. Ama 1981 yılında itibaren başta Çukurova, bir çok yerde verem savaş dispanserleri yeniden "hizmete" açıldı.

Bu maznune... bu da muhabire

Böyle sanığa böyle foto-muhabiresi

Geçtiğimiz günlerde, Türkiye'de artık içlemeye başlayan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde görülen bir dava, bir muhabir hanım yine bir hanım olan sanıktan daha fazla ilgi çekti. Dava, "Gençliğin imanı surlarına çıldırır" adlı bir "risale"sinde laikliğe aykırı hareket ettiğ gerekçesiyle "vaize" Emine Senlikoğlu için açılmıştı. Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesi uyarınca 7,5 yıldan 15 yıla kadar hapis istemiyle yargılanmakta olan "vaize" Emine Senlikoğlu, beklenileceği gibi çarşallıydı. İncarınla uygun olarak örtünmesi, suç maddesi de bildirildiği için fazla yadırganmadı. Ama bu arada mahkeme salonunda çok ciddi bir şekilde fotoğraf çekmekte olan bir başka çarşallı genç kız çok ilgi çekti. Bugüne kadar mahkeme salonlarında çarşallı çok rastlanmamış da çarşallı foto muhabiresi rastlanmamış olduğu için, diğer gazete muhabirleri sanığı bir yana bırakıp çarşallı foto muhabiresinin resimlerini çekmeye koyuldular. Milli Gazete ve Mekup Dergisi muhabiri olduğunun söyleyen çarşallı muhabire Aygü Akıtkır, çevresine hiç aldırmadan görevini büyük bir ciddiyetle yaptır.

Tarihin ilk "robot cinayeti" işlendi

Kurgu-bilim filmlerinde sık rastlanan, robotların insanlara karşı ayaklanıp, insanları öldürmelerini temasi ABD'nin Atlanta kentindeki bir demir-döküm fabrikasından küçük çapta gerçekleşti. AP ajansının haberine göre, doküme robot, 34 yaşındaki bir işçi için döküm havuzuna sıkıştırdı. Kalp kırığı geçiren işçi birkaç saat sonra öldü. Amerikan Sağlık Kont-

rol Merkezi yetkilileri olayın "ABD'de belgelenen ilk robot cinayeti" olduğunu ileri sürdüler. ABD'de halen 6200 robot çalışıyor ve yeni üretilen teknolojilerin gelişmesiyle birlikte robot sayısı giderek artıyor. Demir-döküm fabrikasındaki "robot cinayeti" yeni teknoloji fabrikalarında işyerlerinde "yeni" güvenlik önlemleri sorunu da birlikte getirdi.

Yok mu alan?

Karısının ve kendisinin tedavisini yaptırabilmek için 1 yıl içindeki gelirlarını 2 milyon liraya satmıştı

Herkesi Derneği Başkanı Mehmet Ali Şahin, Karısı olan Hürriyet Şahin, Kimi zaman çocukları ile birlikte, Karısı olan Hürriyet Şahin, Kimi zaman çocukları ile birlikte, Karısı olan Hürriyet Şahin, Kimi zaman çocukları ile birlikte...

Karısı Sabiha'nın bir süre önce geçirdiği kalp sorunu, aylarlar süren tedavisi, bütçesini eritti. Sabiha Şahin, Karısı ve kendisi tedavi altında olan ve bir yıl içindeki gelirlerini, Karısının ve kendisinin tedavisini yaptırabilmek için 1 yıl içindeki gelirlarını 2 milyon liraya satmıştı

Geçim sıkıntısı böbrek sattırıyor

Satışlar iyi gidiyor!

Oyuncak motosiklet

160 bin lira

Karısının ve kendisinin tedavisini yaptırabilmek için 1 yıl içindeki gelirlarını 2 milyon liraya satmıştı

Ahlak, namus, çocuk, kadın, böbrek... her şey satılık

Türkiye'de, "serbest piyasa ekonomisi" düzeninde satılığa çıkarılmadık, satılmadık hiçbir şey kalmadı. Güzelim Boğaziçi'nin sathillerinin, felerinin, yabancılarla, özellikle Araplarla satılması tartışılman sürerken, gazete sayfalarında çıkan ilanlar, haberler, bu toplan satışların ardındaki acıları, ekonomik ve toplumsal çöküşü ortaya koyuyor. İşte bir ilan: Kahramanmaraş genelevi, içinde çalışan kadınlarla birlikte satılığa çıkarılmış. Yan yana beş evden oluşan "genelev" de 20 kadın satılıyor. Günlük cirounun 100 bin lira olduğu belirtilen Kahramanmaraş genelevinin 50 milyon liraya müşteri bulabileceği söyleniyor. İşte bir başka ilan-haber. Son iki yıldır gazetelerde sıkıca rastlanan haberlerden biri bu. Çocuk satışı haberi veya ilanı... Bu türden ilk haber iki yıl kadar önce İzmir gecekondularından gelmişti. Sonra çocuk satışı haberi veya ilanları ağırlıklı, günlük olaylar haline geldi. İstisna, yok-sulluk, yokluk yüzünden ailelerin dağılması, nedeyle çocuklarına bakamayan anneler, babalar onları satmak istiyorlar. Hendek Dereboğazı ma-

hallesinden Hüseyin Sürüm "Kim satmak, vermek ister çocuğum, kim istemez yarvusunu dilerinde biliydim. Ama yataklar karımı ve kendimi tedavi ettirecek param yok. Bir gözüm de körüm. Çalışamıyorum, bu nedenle bir yasadaki gelirim Özgür'ü 2 milyon liraya bir aileyle evlatlık vereceğim" diyor. Ve anasıyla babasıyla büyümece bile eğitir olmayan küçük Özgür satılık çocuklar kervanına katılıyor. Gazetelerde çıkan çeşitli ilanlardan derlenmiş bir başka haberin başlığı: "Geçim sıkıntısı böbrek sattırıyor". Organ satışlarının resmen yasak olduğu Türkiye'de, eğitim derinde düşmüş, ne yapacağını bilemez olmuş insanlar, satılabilecekleri tek "malları" olan, tek sermayeleri böbreklerini satışa çıkarıyorlar. Ve yine Türkiye gazetelerinin iç sayfalarında her gün birkaçına birden rastlanan haberlerden bir başkası: Karanlık, esirilen satan kocaya ve kızlarına erkeklerle satan analar, babalar... Eyvân-Özal Türkiye'ye, yıkılmış, çöküntünün nidesi halinde, Diktatörlük Türkiye'sinde insan, hayat, sevgi, ahlak, namus, her şey satılık!

İSTANBUL